

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOUVENEC

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Proti brezumju nove vojne

Čudno ozračje vlada v Evropi in napetost, v kateri živijo posamezniki in države, že ni več znosna. Zdi se, kakor da iz številnih globokih sporov, ki razdirajo narode in države, ni drugega izhoda kakor v krvavi razpravi na bojiščih. Posebno nenormalno je dejstvo, da se povsod govori o miru, o želji in potrebi, da se ohrani, in da se o tem govori odkritosrčno, obenem pa se vse države pripravljajo, kakor da je krvavi obračun neizogiben. Nastala je tako psihoza ali nezdravo razpoloženje duhov, kakor da so se vsi vdali v neprepredljivo usodo, čeprav utegne v Evropi pa na vsem svetu biti le malo ljudi, ki bi verjeli v to, da bo vojna mogla rešiti obstoječa težka vprašanja v blagor človečanske skupnosti.

Spričo tega položaja in razpoloženja je zanimivo mnenje, ki ga je te dni izrazil glasilo svete stolice »Osservatore Romano« v svojem uvodniku od 18. avgusta, ki ne dokazuje samo, kako resen je sedanjí trenutek človeške zgodovine, ampak nam predločuje tudi, kako nesmiselna bi bila vojna, ki jo nekateri v zadnjih letih evropske politične zgodovine povisujejo kot nujno preizkušnjo fizične in moralne sile narodov, iz katere bo šele moglo človeštvo iziti prerojeno kakor ptič feniks iz ognja...

Temu nasproti je treba ugotoviti, da je tako mišljenje naravnost tragična prevara. Po minuli svetovni vojni vsi dobro vemo, da se na krvavih poljanah nobeno vprašanje, noben spor in nobena napetost med narodi in državami ni rešila do konca. Prav tako nova svetovna vojna ne bo rešila nobenega vprašanja, ampak bo le ustvarila nova in še hujša. Nasprotno pa imamo dokaz, da bi se bila vsa ta vprašanja dala veliko bolje in globlje rešiti v mirnem sporazumu, po mednarodnem sodelovanju in po poštenih razgovorih, in če kdo meni, da taki razgovori in take pogodbe ter kompromisi nikoli ne zadovoljijo ne ene ne druge strani do kraja tako, kakor bi bilo treba, pa se mora nasproti temu poudariti, da jih krvava razprava še veliko manj, ne glede na to, da zapušča zagrenjenost in željo po maščevanju. Globoko izraža ruski narodni pregovor to resnico, ko pravi: »Slaba poravnava je boljša od najbolj zmagovalnega pretepa.« Tisti, ki današnji položaj gledajo v primerjavi z onim pred dvajsetimi leti, bodo radi pritrdili, da ni enega samega spornega vprašanja v Evropi ali kjerkoli drugod, ki se ne bi dalo poravnati mirno. Leta 1914 se je morebiti res veliki večini ljudi zdelo, da ni mogoče noben kompromis med eno stranjo in drugo, danes pa ni nobenega razsodnega človeka, ki bi bil tega mnenja. Ni vprašanja v Evropi — tako ponavlja vatiškansko glasilo —, ni nobenih interesov, nobenih zahtev in tudi nobenih teženj, ki bi jih ne bilo mogoče proučiti, razpravljati o njih in jih kolikor toliko pravično zadovoljiti, če je na obeh straneh dobra volja. In če mirna poravnava ne zadovolji vseh stodstotno, pa na drugi strani zadovolji vse, kar pospešuje gospodarski napredek, veča kulturo in tehnični ter socialni dvig vseh ter omogoča duhovno in gospodarsko sodelovanje Evrope in vsega človeštva sploh.

Na drugi strani pa danes tudi dobro vemo, da je strašna prevara, če kdo misli, da bo vojna prinesla naglo odločitev. Kljub ogromnemu tehničnemu napredku v spopolnitvi vojnih sredstev bo nova vojna trajala neprimerno delj nego minula, ker bodo narodi napeli vse ogromne sile za svojo obrambo, in osebne človeške kakovosti so še danes odločilni činitelj vsake krvave razprave. To vidimo jasno iz tistih krvavih sporov, ki se rešujejo na svetu pred našimi očmi. Vsakdo, ki je potegnil ta leta meč iz nožnice, bi si rekel, ako bi se mogel povzpeti do mirnega razmisleka in sodbe, osvobodjene vojne strasti, da tega ne bi bil nikoli storil, ampak se raje poravnal, če premisli ogromno materialno in moralno škodo, ki se strahovito množi po vsaki zmagi na eni in porazu na drugi strani, in bi gotovo uvidel, da bi bila mirna rešitev z bogatim in plodovitim razvojem, kateri bi ji bil sledil, neprimerno in neizmerno odtehtala rezultate vseh dosedanjih bitk in prask. Četudi bi se prihodnja svetovna vojna končala tako, da ne bi mogli govoriti o splošni katastrofi vse naše visoke kulture in civilizacije, bi njen mir ne pomenil ničesar drugega kakor golo premirje, oziroma prehod k tretji in še groznejši svetovni vojni. Toda, če količikaj poznamo razmere, se bomo lahko prepričali, da bo tej vojni sledila splošna smrt naše omike.

Kaj bo potem pomagalo narodom, če bodo tožili in tarnali, češ čemu smo začeli vojno? Ali bi ne bilo bolje, da bi se ji bili enkrat za vselej odrekli kot stvari, ki se mora premagati, kakor se je premagalo suženjstvo, praznoverje in barbarstvo naših pravnih navad? Ali ne predstavlja ničesar kakor samoučenje človeštva? Ali bi ne bilo bolje, da smo svoje znanje, moralni napredek posameznikov, organizacijo dela in socialne pridobitve ter bogastva zemlje uporabljali v to, da premagamo notranje in zunanje ovire človeškemu napredku na vseh področjih in zgradimo v mirnem delu in sodelovanju popolnejše človeštvo? Ali poveljevanje vojne kot ognjene peči, iz katere bodo močnejši narodi izšli okrepljeni, ni bilo le smrtonosna zmota? Tako se bomo povpraševali, če bo to prepozno.

Glasilo svete stolice na kratko poudarja še en razlog, to je revolucijo, ki jo bo bodoča

Daladier poziva Francijo k delu

Ljudska fronta je državo pritirala na rob propada

Vojaški krogi so v skrbeh za domovino in za mir v Evropi, če se ne bodo zganile vse pridne roke

(Od našega posebnega poročevalca.)

Pariz, 22. avgusta.

Govor ministrskega predsednika Daladiera, ki je pozval francoski narod, naj v korist miru in lastnega blagostanja začne zopet z vsemi silami delati, da nadomesti škodo, ki mu jo je prizadela nepremišljena gospodarska in socialna politika prejšnjih režimov, ima svoje zanimivo ozadje. — Govor je bil izzvan po stavki pristaniških delavcev v Marseillu, ki je prisilila vlado, da poseže po pomoči čeneških strelcev in moštva vojne mornarice, ki se je lotilo razkladanja blaga s trgovskih ladij, ki že dva tedna čakajo v marseillski luki, naložene z obilnim blagom, ki je deloma že začelo gniti.

Vojaški krogi...

Pravi vzrok odločnega nastopa predsednika vlade pa je skrb za varnost in za obrambo Francije v sedanjem težkem trenutku, ko bodo rešili mir samo tisti, ki so močni in ki morejo izliliti spoštovanje pred svojo pripravljenostjo za vsak slučaj. Tisti, ki jih je kritični položaj francoskega gospodarstva najbolj zaskrbel, ker slabi Francijo ravno v času, ko bi morala nujati primer zdravih financ, trdne valute in neizčrpnih zalog narodne delavnosti in blagostanja, so najvišji vojaški krogi republike s predsednikom na čelu. Ta skrb in nejevolja generalitete ter predsednika republike, je prišla do izraza pri zadnjih velikih vojaških vajah v Alpah, kjer se je zlasti opažalo nesoglasje med tem, kar dejansko je, in tem, kar bi moralo biti, pa ni. Takega stanja seveda ni mogoče trpeti naprej, ko se pa vse druge evropske države ne samo do viška oborožujejo, ampak se organizirale vse delovne sile civilnega prebivalstva za neumorno delo noč in dan, da se proizvodnja dvigne na najvišjo mogočo stopnjo, da ne omenjamo Nemčije in Italije, kjer je delovna disciplina že nekaj let tako neizprosna in stroga, kakor bi v normalnih razmerah bila samo v primeru vojne.

Celo v sovjetski Rusiji bolj delajo kakor v Franciji

Zato se ne smemo čuditi, če je moral sedaj stopiti na oder sam predsednik vlade in ne glede na to, da imajo v njegovem kabinetu veliko večino člani ljudske fronte, ki je kriva za neznosne razmere, v katerih se nahaja danes Francija z ozirom na delovno disciplino in na intenziteto dela ter silo produkcije, pozvati francoski narod, da mu pomaga, da se tem razmeram napravi v dvajseti ur konec. Ugledna oseba, ki je v tem oziru najbolj vplivala na predsednika vlade, je, kakor je to javna tajnost, z znano francosko ironijo opozorila odgovornega voditelja državnih poslov na to, da sovjetska Rusija, ki je vzor očetu

ljudske fronte, gospodu Blumu, ki si je sicer s svojim tovaršem, generalnim tajnikom strokovnih zvez Jouhauxom za časa svojih dveh vlad zopet znatno pomnožil svoje premoženje (Jouhaux si je sezidal veliko stanovanjsko palačo), dočim je narodno blagostanje spravil na najnižjo stopnjo po vojni, pozna vse drugačno delovno disciplino nego njena najboljša zavveznika Francija. Dočim v Franciji počiva delo v vseh obratih tri dni na teden, kar je nekaj neznačilnega, se v Rusiji dela nepretrgoma noč in dan po deset in več ur na dan, da ne govorimo o nadurah, ki so normalne, tako da tam znaša tedenski delavnik 60—70 ur, z nadurami pa še več, in dočim stopa v Franciji delavstvo v stavko za vsako malenkost, v Rusiji neusmiljeno streljajo vsakega, ki bi si le upal ziniti o tem, da bi bilo treba spustiti vajeti pri delu, ki se smatra za nujno potrebno ne samo za blagostanje dežele, ampak tudi za obrambo naroda. V Parizu šepetajo celo, da je sam predstavnik sovjetske Rusije, gospod Surič, opozoril vlado na nenormalnost stanja, ki onemogočuje Francijo, da bi v sedanjem trenutku mogla biti taka močna opora svojim prijateljem in strah nasprotnikom, kakor bi bilo želeti in kakor bi bilo potrebno. Sicer pa je znano, da med komunistično stranko Francije in med vodstvom sovjetov v Moskvi ne vlada več idealno soglasje, ker se zdijo francoski komunisti Stalinu preveč muhasti in okuženi s trockizmom.

Narodno premoženje padlo več kot za polovico

Kako zelo resen je položaj, je pokazal radijski govor predsednika vlade Daladiera, ki ga vi v podrobnosti najbrž še niste priobčili. Daladier je v svojem govoru poudaril, da ne veruje v to, da bi vojna morala z usodno gotovostjo priti. Kakor vsi bivši bojevniki, je dejal, se je tudi on odločil, da poskusi vse, da prihrani Evropi pogin njene civilizacije. Baš ohranitev miru v Evropi pa zahteva od Francije in od vse evropske demokracije, da so demokratične države močne, ker le spoštovanje pred njihovo močjo bo preprečilo nevaren spopad.

Če pa pogledamo dejansko stanje — tako je nadaljeval predsednik vlade — vidimo, da centralne države napenjajo vse sile, da svojo vojaško moč dvignejo do najvišje stopnje. Delavci v teh državah ne poznajo dejansko nobene meje glede delavnika in dela. Samo dve državi sta na svetu, kjer ne delajo tako, kakor bi bilo v takem času neobhodno potrebna. To sta Mehika in — Francija. Kriva je nepremišljena socialna zakonodaja, zlasti štirideseturni delovnik, ki je v popolnem nasprotju z dejanskimi potrebami naroda in z vladajočim položajem v Evropi. Razen v Mehiki in Franciji nikjer na svetu tak delovnik ni

danes normalna mera za delo. V nobeni državi na svetu delavcem ni dovoljeno, da bi delo dejansko tri dni v tednu počivalo. Dokler bo mednarodni položaj tako delikat, kakor je danes, je nujno treba, da se dela najmanj 48 ur pa tudi več, vsaj v podjetjih, ki delajo za narodno obrambo, in brez nepotrebnih formalitet in prekanj se mora tam, kjer je to neobhodno treba, delati še več, plačilo za nadure pa ne sme presegati 10%, dočim so sedanje takse za nadurno delo neznosno. Ali se bo Francija udajala brezplodnim debatam in si dovoljevala delovne spore in štrajke, medtem ko se avtoritarne države oborožujejo s pomočjo dela, ki traja 60 in celo 70 ur na teden, zato da si zagurajo svojo varnost in svoje blagostanje v bodoče?

Predsednik vlade je tudi odkril usodne številke kot pogubni rezultat nepremišljene socialne zakonodaje ljudske fronte. Te številke povedo, da narodno blagostanje Francij po vojni pada in pada. Nacionalni dohodek Francije je znašal leta 1934 38 zlatih milijard, leta 1931 je znašal že 49 zlatih milijard, ko je pa prišel na vlado Leon Blum, je takoj padel na 22 zlatih milijard frankov in je danes še nižji. To kljub temu, da znašajo danes mezde, uradniške plače in pokojnine toliko, kolikor pred vojsko v svoji resnični vrednosti. Dohodki od nepremičnega in premičnega kapitala so se v času režimov ljudske fronte znižali za celih 45%, drugi dohodki, ki so iz kapitala in dela v poljedelskih, industrijskih in trgovskih podjetjih, pa so padli celo za 66%. To so številke, pred katerimi umolkne vsak ugovor socialističnih in komunističnih demagogov in ki morajo vsakemu Francozu odpreti oči.

„Vrnilo Francijo k delu!“

Daladier je nato dejal, da imamo tudi ugodne znake za narodno gospodarstvo, kakor povratek več milijard kapitala iz tujine, veliki viški v hranilnicah, zvišanje državnih dohodkov in močne subskripcije na državne bonde, toda kljub temu se je pojavilo tako na notranjem kakor na mednarodnem trgu zopet nezaupanje v solidnost franka. Vzrok je, kakor že rečeno, v naglem padanju nacionalnega dohodka Francije. Temu ni mogoče odpmoči drugače, kakor da se Francija zopet vrne k pridnemu delu. Mi ne moremo začeti brezplodne deflacijske politike, h kateri so se zatekli prejšnji režimi, in tudi ne smemo nalagati Francozom novih žrtv v davkih, ampak moramo poživiti delavnost francoskega naroda, ki bo edina mogla zopet dvigniti naše nacionalno premoženje, ustvariti nove kapitalne in mobilizirati gospodarske sile deželi, ki so potrebne tako za zdravo in finančno uravnoteženo upravo kakor za državno obrambo. »Vrnilo Francijo na delo, ker le tako bomo rešili svetovni mir! Navadimo zopet Francijo pridno delati, ker le na ta način bo mogoče vzdrževati pametno socialno zakonodajo, ki se naslanja na pravičnost! Vrnilo Francoze k delu in bomo stabilizirali svoj denar!« — tako je Daladier zaključil svoj govor.

Kaj pravi oče ljudske fronte

Pariz, 24. avg. Kakor je bilo pričakovati, bo levica zavzela na posebnem zborovanju stališče k govoru ministrskega predsednika Daladiera. Sestanek delegatov je mišljen verjetno v petek. Leon Blum se je v svojem glasilu »Populaire« že obrnil proti Daladierevemu načrtu, ki predvideva spremembo delovnega časa in največ 10% doklade za nadure. »Na kakšno večino«, sprašuje Blum v »Populaire«, »računa Daladier za tak zakon? Socialisti nečemo izrabljati težav, ki si jih je Daladier sam povzročil. Čas je za to prerese, vendar pa naj ve, da ne more računati na pomoč socialistične stranke, če gre za odpravo socialne zakonodaje in za novo stališče napram delavskemu razredu.«

V političnih krogih pa so mnenja, da Blumovega mnenja ni treba preveč resno jemati, ker se bodo socialisti dvakrat premislili, preden bodo potisnili radikale na desnico, oziroma omogočili sestavo desničarskega kabineta.

Nov zakon o delu

Pariz, 24. avg. V ponedeljek in torek se bodo vrnili vsi ministri v Pariz obenem s predsednikom republike Lebrunom. Ministrski svet bo izvedel reforme, ki jih je napovedal Daladier v svojem govoru po radiu. Predvsem gre za spremembo zakona o 40 urnem tedenskem delu. Ministrski predsednik je v svojem zakonskem osnutku razdelil posamezne delavske skupine v industriji v tri skupine. V prvo skupino spadajo one industrije, ki zaradi pomanjkanja naročil ne morejo delati 40 ur na teden. Za nje bo tozadevni zakon še naprej ostal v veljavi. V drugo skupino spadajo podjetja, ki ne proizvajajo dovolj, da bi krila potrebo in ne morejo najti dovolj kvalificiranega delavstva. Tudi za ta podjetja se tozadevni zakon ne bo spremenil, le podjetja bodo obvezana sprejeti nove dlavce, da povečajo svojo proizvodnjo. Tretja skupina pa obsega vse industrijske panoge, katerih proizvodnja ni zadostna in ki ne morejo najti dovolj kvalificiranega delavstva. Za to kategorijo bo zakon spremenjen. Ministrski predsednik Daladier je dalje napovedal, da se bo za nadurno delo delavcem povišala mezd za 10%, nikakor pa ne za 25 do 33%, kot je to določal dekret ministra za delo Ramadiera, ki je odstopil. Industrijski in politični krogi so prepričani, da bo takšna rešitev vsaj za nekaj časa razpršila vse bojazni delavskih sindikatov. Gre namreč predvsem za to, da se z znižanjem režijskih stroškov ohrani kupna moč.

Dunajska vremenska napoved: Zboljšanje vremena in topleje.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno vreme, sem pa tja dež v vsej kraljevini. Vedriti pa se bo začelo od severozapada. Toplota se bo nekoliko dvignila.

Evropa o blejskem sporazumu

V Angliji

London, 24. avg. AA. DNB: Glavni predmet, ki ga obravnava današnji časopisi, je sporazum, ki je bil na blejski konferenci MZ dosežen med Madžarsko in državami MZ. Listi pravijo, da pomenijo blejski sklepi neprecenljivo uslugo miru v jugovzhodni Evropi. Čeprav se ni prišlo do končnega zaključka in podpisa pakta, pa vendar ostane nadej, da bo do tega kmalu prišlo. Vlade držav MZ in Balkanskega sporazuma nudijo s tem vse hvale vreden primer tvornega pomirjevanja.

V Franciji

Pariz, 24. avg. AA. Havas: Današnji pariški listi ugodno komentirajo uradno poročilo, ki je bilo objavljeno po zasedanju stalnega sveta MZ na Bledu. »Figaro« piše, da je sporazum med Madžarsko in tremi državami MZ veliko delo za ureditev razmer v Srednji Evropi in v Podonavju. »Populaire« misli, da je treba smatrati kot zelo

vojna rodila v še večji meri nego minula. To je mogoče tisti razlog, ki lahko najbolj vpliva na ljudi in narode, da se v zadnjem trenutku zavedo in sprejmejo raje mirno rešitev svojih sporov, nego da se zatečejo k orožju. Ni ene države in naroda na svetu, v katerem danes ne bi bila nakopičena cela kopa najtežjih in najusodnejših vprašanj političnega, gospodarskega in socialnega značaja, za katere bi vojna pomenila le sprožitve tistih sil, ki težijo po preobratu, ki bo veliko bolj krvav nego vojna sama. To velja tako za tiste, ki upajo na zmago, kakor za tiste, o katerih menijo, da bodo poraženi. V resnici pa bo tako, da bodo zveze, s katerimi bodo šli narodi v vojno, v teku vojne porušene da se bodo izcimile čisto druge in da bo narod, ki se je boril z drugim, začel divjati sam proti sebi, ter se bodo zamenjale v splošni revoluciji prav vse vloge. Čim večji in mogočnejši je danes kakšen imperij, tem več nevarnosti krije v sebi, da ne razpade, zakaj v vojno bodo potegnjeni tudi kolonialni narodi v vse drugačni meri, kakor so bili pred dvajsetimi leti, ko se še nobenemu od njih ni sanjalo o svoji politični osvoboditvi in socialnem preobratu.

To bi bilo treba dodejati izvajanjem vatiškanskega glasila, da je slika kolikor mogoče popolna. Sicer pa to evropski državniki sami dobro čutijo in zato upanje na mirno rešitev obstoječih sporov še nikakor ni brezupno

pomirljivo okolnost dejstvo, da je Berlin zadovoljen z rezultati blejske konference. Berlinski dopisnik pariškega »Joura« pravi med drugim, da je treba zaslugе za blejske sklepe pripisovati Jugoslaviji.

V Nemčiji

Berlin, 24. avg. AA. DNB: »Völkischer Beobachter« se bavi s komunikem, objavljenim na blejski konferenci, in pravi med drugim, da je eklep MZ, s katerim se priznava madžarski svoboda oboroževanja, tak, da ga je treba pohvaliti. Ker je nedavno Bolgarija dobila v solunskem sporazumu pravico svobodnega oboroževanja, je bilo logično, če je enako pravico dobila tudi Madžarska.

V Italiji

Rim, 24. avg. AA. Havas: Tukajšnji politični krogi z veseljem pozdravljajo sporazum med MZ in Madžarsko. Ta sporazum srečno izpolnjuje solunski sporazum, ki je bil podpisan med Bolgarijo in državami Balkanske zveze. Posebno poudarjajo, da pomeni izjava o neuporabljanju sile važen temelj za odnose med Madžarsko in njenimi sosedi posebno v zvezi s položajem manjšin.

London, 24. avg. b. »Daily Telegraph« poroča iz Rima, da smatrajo italijanski uradni krogi, da je sporazum med MZ in Madžarsko tudi olajšanje za italijansko zunanjo politiko, ki bi v primeru spora med Madžarsko in državami MZ morala pomagati Madžarski proti Jugoslaviji, kar vsekakor ne bi bilo v skladu s prijateljskimi odnosi z Jugoslavijo.

Na Madžarskem

Budimpešta, 24. avgusta. AA. (MTI) Uradno poročilo, ki je bilo objavljeno po zaključku zasedanja stalnega sveta MZ na Bledu, je predmet najbolj živahnega zanimanja v madžarskih političnih krogih, v katerih smatrajo blejske sklepe za dokaz pomirljive politike MZ. Madžarska bo zmerom smatrala priznanje pravice enakosti v zadevi oboroževanja kot priznanje prirodnega prava. Znano je, da se je madžarska vlada že leto dni trudila, da bi prišlo do sporazuma s sosednimi državami zaradi izboljšanja položaja madžarskih manjšin v teh državah. Pojenjavanje napetosti je v mnogem odvisno od izboljšanja položaja madžarskih manjšin. Madžarska je zmerom služila miru v donavski kotlini in je tudi danes pripravljena na to, da z vsako državo MZ sklene poseben sporazum glede madžarskih manjšin. Madžarski je zmerom

Nadaljevanje na 2. strani

(Nadaljevanje s 1. strani)

pokazala svojo miroljubnost in želi, da bi prišlo do pomirjenja v vseh točkah. Dejstvo, da je Madžarska pokazala in da namerava tudi v bodoče pokazati svojo pripravljenost, da se pogaja z državami MZ, dokazuje, da so v veliki zmoti tisti, ki potovanja v Berlin pripisujejo fantastičen pomen. Saj ves svet vidi miroljubne tendence madžarske vlade v njeni zunanji politiki.

Na Češkoslovaškem

Praga, 24. avgusta, c. Predsednik republike je takoj sprejel zunanega ministra dr. Kamila Krofta, ko se je vrnil iz Bleda.

Praga, 24. avgusta, AA. (ČTK) Vsi češkoslovaški listi z zadovoljstvom beležijo uspehe konference stalnega sveta MZ na Bledu, katere razvoj in potek so vsi listi spremljali z izredno pozornostjo. V Pragi prevladuje zelo dober vtis. Sicer ne pretiravajo uspeha konference, vendar pa so zelo zadovoljni, da je konferenca prinesla dokaz, da se morejo države med seboj sporazumeti tudi v najtežjih vprašanjih, le če imajo voljo. Listi enodušno priznavajo, da je konferenca prav tako pokazala, da v Evropi ni vprašanj, ki bi se ne dala rešiti na miren način v tistem duhu, kakor ga je pokazala blejska konferenca. »Lidove Listy« pravijo med drugim: Cilj blejske konference leži v solidarnosti treh držav MZ, kar se je pokazalo tudi pri reševanju madžarskega vprašanja. »Česke Slovo« pravi, da pomeni sporazum z Madžarsko ojačitev smisla za stvarnost s strani Madžarov. »Venkov« pravi: Če je konferenca imela senzacionalen uspeh, potem je to sporazum med Madžarsko in MZ, ki je bil sklenjen v trenutku, ko se zastopniki Madžarske nahajajo v Nemčiji. To dokazuje, da ta sporazum ne vsebuje nikake zanke, nastavljen za Nemčijo.

Minister dr. Krofta ob odhodu:

Bled, 24. avgusta.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta je pred svojim odhodom sprejel predsednika izvršnega odbora Jugoslovansko-čeških lig v Sloveniji dr. Ežona Stareta in se je zelo zanimal za delo, ki ga te lige razvijajo za zблиžanje obeh narodov. Dr. Krofta je med drugim dejal:

»Že pred vojno je češki narod stal vedno z Jugoslovani v skupni fronti v boju za narodne pravice. Te ozke vezi, ki so Čehe in Slovence vezale posebno s Slovenci, sedaj, ko živimo vsak v svoji svobodni državi, niso popustile, temveč se vedno bolj krepko razvijajo. Vaše intenzivno kulturno delo in medsebojno spoznavanje naših bratskih narodov je neprecenljiva važnost in dragocen doprinos k delu, ki ga razvijajo

14. manjšinski kongres na Švedskem — v popolnem političnem zatišju

Danes se v Stockholmu začne 14. zasedanje manjšinskih kongresov, ki bo trajalo dva dni. Ko so se kongresisti lansko leto, ko so zborovali v Londonu, lotili, so sprejeli naslednjo resolucijo: »V mnogem oziru je usoda Evrope odvisna od rešitve manjšinskega vprašanja. Tudi odgovor na izbero: Ali vojna ali mir, bo dala samo rešitev manjšinskega vprašanja.«

Londonsko prerokovanje, staro komaj eno leto, se je zares dobesedno uresničilo, ker je proglasilo resnico staro toliko let, kot je stara krščanska kultura. Kajti samo krščanska kultura je vsakemu narodu, malemu ali velikemu, priznala neizbrisljivo pravico do samobitnega življenja. Minulo je leto dni od lanskega kongresa in manjšinsko vprašanje je stopilo v ospredje velikih evropskih dogajanj in je danes v mnogih ozirih odvisno, če nam bo ohranjen mir ali če bomo zapluli v novo strašno vojno. Letos še mnogo bolj kot lani bodo zastopniki manjšinskega kongresa lahko zavpili po Evropi: »Bodočnost Evrope je odvisna od načina, kako se bo rešila usoda narodnih manjšin.«

V Stockholmu bodo zborovali zastopniki kakšnih 12 različnih narodnih manjšin Evrope. Izbrali so si Švedsko, da bi bili daleč od bojišč, kjer se narodne manjšine bore za svoj obstoj, tako da bi v mirnejšem ozračju in iz daljnega razgleda, iz dežele, kjer vlada pravo, mogli najti modrih nasvetov tako za zadržanje narodnih manjšin samih kakor za vlade, ki danes nosijo odgovornost za usodo zgodovine naših dni. Švedska sama, razen kakšnih 10.000 Laponcev in Fincev, ki uživajo vse pravice, tujih narodnih manjšin ne pozna. Toda Švedska ima svoje lastne manjšine raztresene po vsem svetu in je pri Švedih zanimanje za svoje

lastne drobce zapisano globoko v vest sléhernege državljana kot dolžnost, ki se ji nikdar ne sme odpovedati. Tudi to bo imelo svoj dobrodejen vpliv na delo manjšinskega kongresa, ker ga bo obdalo z ozračjem širokogrudnega razumevanja za boleštne skrbi, ki jih bodo razodevali zastopniki drugih manjšin, ki se jim godi slabo v trenju narodov.

Manjšinski kongres se zbira v času, ko je položaj narodnih manjšin po nekaterih državah povzročil že nevarno vročično stanje in ustvaril nevarno mednarodno napetost. Ne še povsod sicer, kajti ponekod manjšinam še ni dana možnost, da bi učinkovito prijavile svoje težnje, toda že obstoječe napetosti, ki so zrasle iz manjšinskih ran, zadostno dokazujejo, kaj čaka Evropo, če ne bo v najkrajšem času s pravičnostjo zacelila rane, ki se čedalje bolj gnijo in bodo povzročile njeno propast. Položaj narodnih manjšin — to nam dokazuje zgodovina zadnjega leta — ni samo vprašanje, da se jim prizna ta in ta pravica, marveč vprašanje moralne in pravne zavesti, ki se v dušah narodov vzgaja ali načetno ruši. In manjšinskih vprašanj ni mogoče obravnavati ločeno od celokupnih oblik kulturnih, gospodarskih in političnih vprašanj, ki usmerjajo življenje držav, kakor ni mogoče poškodovati del telesa, da se ne bi vse telo slabo počutilo.

Prvotno smo mislili, da bo Zveza narodov uspela zaščititi manjšinske pravice na ta način, da bo pri posameznih državah vzgojila pravno in pravno raven, na kateri bodo manjšine deležne vseh naravnih pravic, toda ta up je sedaj izginil. Morda se je vsaj v začetku trudila. Danes pa je njen vpliv zelo omejen, ko je toliko velikih držav z narodnimi manjšinami zapustilo njeno hišo. Kot edini klicar evropske vesti so ostali sedaj samo še manjšinski kongresi. Zallbog, da ne morejo zapovedovati tako, da bi bili ubogani. Manjšinski kongresi lahko samo ugotavljajo, svarijo, svetujejo, prosijo. Od posameznih držav in moralnosti njihovih voditeljev je odvisno, če se hočejo teh svaril in nasvetov posluževati ali ne. Manjšine po navadi nimajo sredstev, da bi pravice izsilile. Toda božja previdnost čudežno bdi nad usodami narodnih drobcev, ki jim človeška pravičnost odreka pravico do uživanja božjih pravic. V vsej dolgi zgodovini človeštva se je še vedno uresničilo, da Bog še na tem svetu kaznuje narode, ki so se proti drugim slabšeim narodom pregrešili.

Tudi mi imamo svoje manjšine posejane po vsem svetu. Tudi naše oči so obrnjene k manjšinskemu zasedanju dalečtam v Skandinaviji. Tudi mi bomo z iskreno pozornostjo poslušali na glas, ki bo tudi v imenu naših manjšin prišel iz Stockholma, ter bomo s stisnjenim srcem pričakovali na odmev, ki ga bo našel po Evropi. Narodno odpuščanje bo Evropo uničilo, ker bo njeno kulturno demoraliziralo, je dejal moder državnik. Manjšinski kongres v Stockholmu hoče to resnico ponovno izpovedati, čuvanjem Evrope v svarilo in navodilo.

Nemštvo v Vojvodini, Sremu in Slavoniji

Tednik »Istina« priobčuje v zadnji številki članek o delovanju največjega prosvetnega društva nemške manjšine pri nas »Kulturbund« s posebnim ozirom na Slavonijo, Vojvodino in Srem. O razširjenosti organizacij »Kulturbund« pravi:

»Danes šteje »Kulturbund« 256 krajevnih organizacij, v letu dni 49 novih organizacij, in sicer so bile nove organizacije ustanovljene: 14 v Slavoniji, 8 v Sremu, 7 v Baraniji, 7 v Banatu, 6 v Bački in 4 v Bosni. V preteklem letu je »Kulturbund« priredil 5 tečajev za izobrazbo odbornikov (za Hrvatsko in Slavonijo v Valpovem in Djakovem), katerih se je udeležilo 200 odbornikov iz 100 organizacij.

V 150 organizacijah so delovali tudi potujoči učitelji, ki imajo nalogo povzdigniti nemško zavest, poučevati zgodovinski razvoj nemštva in ožje domovine, seznanjati člane z nemško književnostjo, življenjem in deli največjih nemških mož. Tudi ti potujoči učitelji so predhodno dovršili posebno solo za ta posel, ki se mu posveča največja pozornost. V organizacijah je mnogo predavanih, zlasti po gostih iz Berlina, Leipziga, Stuttgarta i. dr.

Do konca leta 1937 so imele organizacije 143 knjižnic. Knjižnice so običajno fundirane in umazane knjig (pornografije). Za napredno vodstvo knjižnic je 45 knjižničarjev obiskovalo posebne tečaje v Vinkovcih in Novi Pazovi, kjer so se izučili vsega potrebnega v zvezi s knjižničarstvom. Obstaja tudi 76 čitalnic, ki imajo 43 dnevnikov in 235 drugih časopisov. Propaganda za dobro nemško knjigo je zelo močna, zlasti potom »tedna nemške knjige« in razstav nemške knjige, ki jih je bilo pet. Zveza je 29 organizacijam razposlala 312 knjig in 21 čitalnic 25 dnevnikov in 28 tednikov. Poleg tega so se potujoče knjižnice, zlasti v Slavonkem Brodu, za razkropljene Nemce. Zveza sama ima v svoji hišni knjižnici 1382 knjig. V Hrvatski in Slavoniji s Sremom je takih knjižnic 42.

Močna je tudi delavnost nemškega elementa glede nakupovanja zemljišč, zlasti v županjskem okraju. »Kulturbund« ima svojo organizacijo tudi v Brodu s približno 120 člani in kaže veliko živahnost in navdušenje članstva. Neredko se zvečer po sestanku v Mesičevi ulici sliši stari germanski pozdrav »Siege — Heil«, »Kulturbund« je za olajšanje svojega delovanja formiral okrožja (Kreis-aufbau) za Srem v naslednjih mestih: Belgrad, Indijia, Ruma, Srem, Mitrovica, Ilača, Vinkovci, Brčko, Jarmina, Garčin, Djakovo, Tomašanci, Gasići, Valpovo, Našice, Kutina. Poleg tega so organizacije še v naslednjih mestih: Zagreb, Spischi, Bukovica, Sopjanska Ada, Ciganka, Lačarak, Kukujevi, Čalma, Klenak, Bukovac, Novi Banovci in Banoštar.

V Bosni so nove organizacije v mestih Brčko, Polje, Šibovska in Putnikovo Urdno. Število članov v novih organizacijah znaša 6000, v stare organizacije pa je na novo vstopilo 9000 članov. Predlansko leto je število vsega članstva znašalo 60.000, sedaj znaša 75.000.

Na Bledu — po konierenci Male zveze

Bled, 24. avgusta.

Konferenca Male zveze na Bledu je končana. Modri in bistrski politiki našega predsednika vlade in zunanega ministra g. dr. Stojadinovića se moramo zahvaliti, da smo ohranili mir na vseh mejah države in živimo sedaj v dobrem prijateljskem sosedstvu z vsemi sosedi. To je najboljšje jamstvo, da ostane Jugoslavija močna.

Bled je stopil zopet v ozadje. Njegovo življenje je danes mirno. Le posamezni politiki se še sprehajajo tukaj, gostje pa komentirajo uspehe zasedanja. Časnikarji so se razkropili na vse strani, tudi delegacije iz prijateljskih držav so zapustile Bled, marsikdo s težkim srcem, toda časnikarji morajo neprestano slediti novim političnim dogodkom, ki jih preganjajo iz kraja v kraj. Izjavili so pa, da zemeljska kroglja nudi le malo tako lepih krajev, kot jih ima Slovenija, iz katere bodo odnesli najlepše spomine.

»Park-Hotel«, ki je bil prava redakcija listov in gostoljubni čebelnjak časnikarjev, se je danes nekoliko odpočil. Osebe se je danes komaj nekoliko oddahnilo od velikega in požrtvovalnega napora zadnjih dni. Telefoni so prenehali zvoniti. Politiki in diplomati so prenehali svojo aktivnost in so se skrili v svoje vile in zopet nadaljujejo svoje mirne popoldneve in večere. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinovića se je odpeljal v vilo »Zlatorog«, kjer bo še nekoliko dni ob Blejskem jezeru v krogu svoje družine. Zapustil je pa Bled naš vojni minister armadni general g. Marić s soprogom in šefom kabineta, polkovnikom Jevremovićem. Odpotoval je tudi minister n. r. Gjura Janković.

Nikolaj Comnen v Splitu

Split, 24. avgusta, AA. Danes jutraj ob 9.45 je s posebnim vlakom prišel v Split rumunski zunanji minister Nikolaj Comnen s soprogo in hčerko. V njegovem spremstvu je šef kabineta Cozianu, rumunski generalni konzul v Londonu Diminacu, jugoslovanski poslanik v Bukaresti dr. Dučić in tajnik jugoslovanskega zunanega ministertva dr. Franješ. Ministra Comnena in njegovo spremstvo je na postaji sprejel podban Lugar, namestnik poveljnika mesta general Krstić, podžupan splitski in druge ugledne osebnosti. Po pričetnih pozdravih se je Comnen s spremstvom odpeljal v mesto in si ogledal Dioklecianovo palačo. Te zgodovinske stavbe sta mu tolmačila profesorja Barać in Arambasić. Nato je obiskal rumunski zunanji minister š. Marjan, ob 12 pa je odpotoval z ladjo »Petka« v Trogir, kjer si bo ogledal tamkajšnje znamenitosti. Nato bo nadaljeval pot po Jadranu.

Belgrajske vesti

Belgrad, 24. avgusta, m. V Belgradu se mudi te dni banski svetnik in predsednik okrajnega odbora JRZ v Murski Soboti g. Bajlec, ki je v raznih ministrstvih posredoval v zadevah mursko-soboskega okraja. Med drugimi je bil danes sprejet tudi pri g. ministru dr. Kreku.

Belgrad, 24. avgusta, m. Križevski grško-katoliški škof dr. Dioniz Njardri je odpotoval na daljši odmor na Poljsko. Tam ostane dalj časa kot gost dr. Šepićkega, metropolita v Lvovu.

Belgrad, 24. avgusta, m. Meseca oktobra bo v Belgradu prvi otroški umetniški festival. Na njem bodo tekmovali učenci judskih šol in gimnazij v narodnih pesmih in igrah.

Po španskih bojiščih

V kolenu reke Ebra se nadaljujejo srditi boji, ki imajo za cilj, da se desni breg reke očisti rdečih vojske. V soboto se je Francu posrečilo zavzeti močno utrjeno višavje gore Gaeta, ki si svojo višino 545 m obvlada velik del ozemlja, ki so ga zasedli rdeči v juljski ofenzivi. Istočasno so Francove čete v soboto zvečer odprle zatvorsnice na reki Segre, ki je glavni pritok Ebra in s tem povzročile, da je Ebro narasel za tri metre. Dvanajst mostov, ki so jih marksisti zgradili čez Ebro, je sedaj pod vodo in niso trenutno uporabni za prehod, vendar pa so tako trdno zgrajeni, da jih narasla reka ni porušila. Po poročilih iz Salamance so izgube rdečih bile v zadnjih dneh izredno velike in naj bi znašale nad 2500 mrtvih in okrog 2600 ujetnikov. Po istih vesteh se kaže med rdečim vojaštvom na tem odseku vedno večja depresija, ker je tudi prehrana pomanjkljiva in zelo otežkočena zaradi tega, ker Francovo letalstvo neprestano bombardira mostove čez Ebro. V večerajših zračnih bojih je bilo sestreljenih 17 rdečih letal.

V nedeljo so Francove čete napravile uspešen sunek južno od Talavera de la Reina čez reko Tago ter v hitrih dvadnevni pohodih zasedle ozemlje, ki obsega nad 600 kv. m. in popolnoma zasedle gorovje Estrella ter sedem vasi. Pri tem so ujele nad 1000 ujetnikov in zaplenile mnogo vojnega materiala. Ta manever Francovih čet ima namen razbremeniti pritisk rdečih čet v Estremaduri, kamor so iz valencijskega bojišča odšli tri divizije, da branijo živorsrebne rudnike pri Almadenu. Nadaljna ofenziva ob Tajji utegne pri-

siliti rdeče vojno vodstvo, da bo oslabilo svoje čete pri Almadenu, ali pa da bo moralo poslati nove divizije izpred Valencije.

Družinske plače v Francovi Španiji

Burgos, 24. avg. Za vse delavce in nameščenec v narodni Španiji je bil izdan zakon, ki ureja njihove družinske plače. Motivacija k zakonu navaja, da hoče novi zakon dvigniti družine in okrepiti njeno krščansko tradicijo. Pravico do družinske plače imajo vsi delavci, ki imajo otroke pod 14 leti. Družinska doklada je urejena po številu otrok in znaša mesečno od 15 pezet za družino z dvema otroci do 145 pezet za družino z 12 otroci. Za vsakega nadaljnjega otroka znaša doatek 25 pezet mesečno. Družinske plače ni mogoče zaseči. Te družinske doklade bo izplačeval nalašč za to ustanovljen državni bančni zavod s sredstvi, ki jih bo dobival od državne dotacije in s prispevki delavcev in delojemalcev, pri čemer sme vplačilo delavcev znašati največ tretjino tega, kar bo plačal podjetnik. Nadaljni vir dohodkov tega bančnega zavoda je 10% davek na dobiček, katerega davku je podvržen vsak dobiček, ki presega 6% investiranega kapitala. Zakon je stopil že v veljavo in 1. oktobra se prične izplačevanje.

Punčec - Kuljević poražena

Brooklyn, 24. avg. AA. DNB: Na večerajšnjih teniških tekmah za prvenstvo Amerike je ameriški par Badid, Guercy premagal jugoslovanski par Punčec, Kuljević s 6:2, 10:8 in 8:6. Poraz Jugoslovancev je gledalce splošno presenetil.

New York, 24. avg. AA. (Pat) Na teniških tekmah za prvenstvo Združenih držav v Bostonu je zmagal francosko-poljski par gđc. Jedoka—Mathieu nad ameriškim parom Burrita—Sidiela z rezultatom 6:0, 6:1.

Japonci napadli kitajsko potniško letalo

Sanghai, 24. avgusta, c. Danes so japonska letala napadla kitajsko civilno letalo, ki vozi na progi Hongkong—Hankov. Japonska letala so prisilila kitajsko letalo, da se je moralo spustiti na izliv reke Jangee. Ko je letalo pristalo, je 12 od 15 potnikov poskakalo iz letala in so se hoteli rešiti s plavanjem. Toda Japonci so streljali nanje in je baje vseh 12 potnikov utonilo. Neka bližnja angleška topničarka je odbila na pomoč.

Japonska letala so napadla kitajsko potniško letalo zato, ker so bili Japonci obveščeni, da bo s tem letalom potoval kitajski ministrski predsednik Cunfo. Ta pa je res odpotoval z letalom iz Hongkonga, toda ne z rednim potniškim in je po zadnjih vesteh srečno dopotoval v Hankov.

Osebnosti

Belgrad, 24. avgusta, m. Napredoval je na državnem konservatoriju v Ljubljani za učitelja glasbe v 7. skup. Fedransperg Ivan; dalje sta napredovala za pristava 8. skup. pri okrožnem sodišču v Ljubljani dr. Anton Dremelj, in za pristava 8. skup. pri okrajnem sodišču v Ložu Anton Poljak Petrovič, do sedaj pri okrožnem sodišču v Celju.

† Jože Žavbi

Blagovica, 24. avgusta.

Danes zvečer je umrl po težki bolezni 64letni g. Jože Žavbi, posestnik v Zg. Loki pri Blagovici, načelnik ondotne Hranilnice in posojilnice, predsednik Prosvetnega društva, član občinskega odbora, šolskega sveta itd. — Pogreb zaslužnega moža bo v petek ob 10 na pokopališču v Blagovici. — Pokoj njegovi duši!

Lord Runciman posreduje ... Blejski sporazum mu je olajšal delo

London, 24. avg. b. Ves londonski tisk se je bavil davi z blejskim sporazumom med Malo zvezo in Madžarsko ter večinoma izražal svoje zadovoljstvo. Zanimiv je uvodnik »Daily Telegraph«, ki piše o vprašanju oborožitve Madžarske in pravi: »Sporazum Male zveze z Madžarsko na Bledu bo ugodno vplival na pogajanja med češkoslovaško vlado in sudetsko nemško stranko. Madžarska se je obvezala, da ne bo izvajala oboroženega pritiska proti Češkoslovaški, kar pomeni za praško vlado veliko olajšanje v zunanje-političnem oziru in ustvarja tudi prikladen temelj za mirno rešitev češkoslovaškega narodnega problema. Upati je, da bo isti duh pomiritve zavladal tudi med Nemčijo in Češkoslovaško in da se bo sudetsko-nemško vprašanje rešilo v okvirju češkoslovaške neodvisnosti in neokrnjenosti. Nemška vlada se je obvezala napram Veliki Britaniji, da bo podpirala lorda Runcimana v njegovi težki nalogi. S svojimi neodgovornimi napadi na češkoslovaško vlado pa je ustvaril nemški tisk ozračje, ki je nevzdržno. Zaradi tega je naloga lorda Runcimana vsak dan težja in velika odgovornost bo padla na vse one, ki zastrupljajo po nepotrebnem ozračje, ki ga je lord Runciman prišel čistiti. Interes Velike Britanije je, da se za češkoslovaški narodnostni problem najde rešitev, ki bo zadovoljila vse stranke, toda samo v okvirju češkoslovaške neodvisnosti in nedeljivosti.

Praga, 24. avg. AA. Havas: Snoči proti večeru se je zvedelo, da se je večeraj dr. Beneš dolgo razgovarjal s predsednikom vlade dr. Hodžo. Večerajšnji razgovor med Benešem in

lordom Runcimanom je trajal poldrugo uro. Snoči je lord Runciman v svojem hotelu priredil večerjo, na katero je prišel tudi predsednik vlade dr. Hodža. Danes bo lord Runciman sprejel zastopnike nemške socialne demokratične stranke.

Praga, 24. avg. c. Lord Runciman je danes dopoldne sprejel zastopnike nemške socialne demokratične stranke. — Popoldne pa so člani Runcimanovega odposlanstva sprejeli voditelja ukrajinske manjšine.

Pogajanja bodo obnovljena

Praga, 24. avg. c. Danes popoldne je bil pri predsedniku republike drju Benešu predsednik vlade dr. Milan Hodža, ki mu je poročal o svojem snočnjem triurnem razgovoru z lordom Runcimanom.

Po tem sestanku se je izvedelo, da se je vprašanje sporazuma med vlado in sudetsko stranko pomaknilo z mrtve točke in da bo že koncem tedna vodja sudetske parlamentarne skupine dr. Kundt nadaljeval razgovore z dr. Hodžo.

Do tega sestanka bo prišlo zaradi posredovanja člana Runcimanovega odposlanstva Gwotkina pri Konradu Henleinu. Gwotkine je imel namreč večeraj s Henleinom triurni razgovor.

Belgrad, 24. avgusta, m. Zvedeli smo, da je naš izvoz pšenice od 1. do 20. avgusta t. l. znašal okoli 1300 vagonov v vrednosti 20 milijonov din.

Potrni naznanjamo, da je naša ljubljenska mama, stara mama, tašča, sestra itd., gospa

Ana Oblak
roj. Grčar
zasebnica

danes mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 26. avgusta 1938 ob 4 popoldne iz hiše žalosti na Glinčah, Cesta XIII. št. 11 na viško pokopališče.

Ljubljana, dne 24. avgusta 1938.

Zaluzjoči: Marica por. Klemenčič, hči;
Franc Klemenčič, zet;
Ljubica, vnukinja in ostalo sorodstvo.

Za zdravje šolske mladine

Moderno okrevališče ob morju

Banovina bo letos zgradila mladinsko okrevališče v Dalmaciji
Celotni gradbeni stroški znašajo 1.400.000 din.

Zadnja leta poseveča banska uprava izredno skrb za zdravje šolske mladine, ki ji groze v letih doraščanja številne bolezni, ki se največ izvirajo iz socialnih nepravil mnogih družin. Medtem ko med letom z obilnimi podporami omogoča dijaške in šolske kuhinje, ne pozablja na mladino tudi v počitnicah. Prav v počitnicah, ko šolska mladina lahko okrepi zdravje v številnih letovskih in poletnih kolonijah, v katere odhaja z vsakim letom v vedno večjem številu, pa banovina stori za zdravje mladine še največ. Starši slabotnih in bolehnih otrok z veseljem pozdravljajo akcije za pošiljanje otrok v kolonije, saj se dobro zavedajo, da mesec dni preživetih v svežem zraku, ob dobri prehrani in pod vestnim nadzorstvom, koristi njihovim otrokom neprimerljivo več, kakor bi morda mogli dati sami z največjimi žrtvami v svojem domačem okolju.

Tudi za letošnje počitnice je omogočila banska uprava enomesečno počitniško letovanje v mladinskih okrevališčih in počitniških domovih nad 500 otrokom.

Otroci, ki so bili poslani na počitnice na stroške banske uprave, so bili izbrani med najbolj siromašnimi šolobveznimi otroki iz vseh krajev naše banovine. Predvsem pa so bili izbrani otroci, ki so jih predlagali zdravniki; prednost so imeli vsi bolehnih in slabotnih. Razdelitev po posameznih okrevališčih in domovih je bila zopet napravljena na predlog zdravnikov, tako da so prišli na počitnice z različnim podnebnjem otroci, ki jim tamkajšnje podnebje še najbolj prija. Otroci, ki so odšli s pomočjo banske uprave v okrevališča, so deloma v počitniških kolonijah in domovih na Pohorju, Kranju in drugih gorskih krajih; nad polovico pa jih je odšlo v banovinsko obmorsko okrevališče Mladinski dom v Kaštel Stafilju pri Splitu.

Okrevališče ob morju

Ze lani je namreč banovina kupila v Kaštel Stafilju pri Splitu razsežno zemljišče, ki meri skoraj 10.000 kv. m in ki je po svoji lepi legi ob morju nadvse primerno za stalno obmorsko okrevališče. Tam je že lansko leto bil postavljen zašilni Mladinski dom, ki tudi še letos služi svojemu namenu in ki je v celoti popolnoma dobro urejen, le da mu manjka sodobna oprema in priključne, ki so za zavod, ki naj služi nad 200 ljudem, nujno potrebne. Medtem je tehnični oddelek banske uprave po naročilu g. bana dr. Natlačenca, ki je odločil, naj banovina zgradi ob morju vzorno okrevališče za šolsko mladino, izdelal podrobne načrte in proračune za stalni Mladinski dom. G. ban je te dni potrdil načrte in proračune in odločil, naj se za težak, betonski, železobetonski in zidarski dela razpiše licitacija v skrajšanem roku 15 dni. Licitacija bo sredi meseca septembra in je proračunski znesek za zgradbo v surovem stanju 505.500 din. Celotna ureditev Mladinskega doma pa je preračunana na 1.400.000 din. Ker bo licitacija opravljena sredi septembra, bo z gradbenimi deli mogoče začeti še v septembru in bo stavba pred zimo pod streho. Popolno pa bo urejena in opremljena do prihodnjega poletja, ko bo prvič odprla vrata solca in morja željni mladini.

Velika zgradba

Mladinski dom bo imel izredno lepo lego in bo postavljen na skali ob morju. Posebna ugodnost tega mesta leži v tem, da je morje ob položnem in lepem bregu dokaj plitvo, tako da je vsa obala najlepše naravno kopališče. Dom bo imel v tlorisu oblike črke T. Glavno krilo bo obrnjeno proti morju, t. j. proti jugu, zadaj pa bo pravokotno na njega prizidano krilo upravne poslopja. Glavno krilo bo dvonadstropno in bo imelo v glavnem le skupne spalnice. Upravno krilo bo sicer segalo v isto višino kakor glavno krilo, vendar bo imelo tri nadstropja, ker bodo v njem le manjše sobe, ki ne potrebujejo tako visokih stropov, kakor spalne dvorane. Upravno krilo in del glavnega krila bosta podkletena.

Smotrena razdelitev prostorov

V kletah bodo skladišča, pralnice in druge kuhinjske shrambe. V pritličju bo v glavnem krilu hodnik ob severni strani, ob južni strani pa bo na zahodni strani velika 17 m dolga in 6,5 m široka jedilnica, ki se bo naslanjala na veliko sobo za pripravo jedi in naprej na kuhinjo. Posebno ugodna je tlorisna rešitev v tem, da bo na zahodno steno jedilnice prizidan ličen prizidek,

Zlata maša
msgr. I. Vrežeta

Smarje pri Jelšah, 23. avgusta.

V našem lepem trgu smo obhajali v nedeljo izredno slovesnost. Naš rojak prof. msgr. Ivan Vrežeta je pel svojo zlato sv. mašo. Smarje se je odelo v praznično obleko že v soboto, ko je priredilo slavljenico v počastitev bakljade po trgu; v Katoliškem domu je pozdravila mladina priznanega vzgojitelja z lepo prireditvijo. V nedeljo zjutraj so se začele zbirati od vseh strani v lepe Smarje ljudske množice ter številni jubilatovi prijatelji iz Maribora in od drugod. Ob pol 10 se je začel pomikati ob zvokih godbe, ob pokanju topičev ter pritrkavanju zvonov sprevoz iz župnišča v nabilo polno župno cerkev, v kateri je opravil jubilat slovesno zahvalno daritev pri istem oltarju Marijinega Vnebovzetja, kjer je pel novo mašo pred 50 leti. Na prižnico je stopil gospod stolni prošt dr. Maks Vraber. Prečital je pismo prevzisenega gospoda knezoškofa dr. Ivana Tomažiča, v katerem je lavantinski vladika popisal zlatomašnikove zasluge na polju vzgoje, propovedi ter neumornega dušnega dela. Izrazil je prisrčno željo, da bi ohranil Bog zaslužnega in še vedno delavnega jubilita do skrajnih mej človeškega življenja. Po jednatem in lepem nagovoru gospoda stolnega prošta je zlatomašnik opravil peto sv. mašo ob asistenci mladih duhovnikov — smarskih rojakov. Zahvalno daritev je zaključila zahvalna pesem, nakar se je podal g. zlatomašnik k novemu trškemu vodovodu, katerega je sam blagoslovil s kratkim nagovorom. Pomenljivo, težko pričakovano in vendar pričakano slovesnost je zaključilo slavljenostno kosilo v dvorani pri Habjanu, katerega je priredila občina Smarje slavljenosti in njegovim številnim gostom na čast. Med kosilom so bile izmenjane številne prisrčne napitnice. Zlato sv. mašo smo zaključili Smarčani v zavesti, da je bilo lepo, prisrčno in da sta storila trg in okolica vse, da dostojno počastita in se vsaj nekoliko odloži gospodarstvu zlatomašniku za številne dobrote, katere je skozi leta delil svoemu ljubljemu rojstnemu kraju.

Mlade delavke
na Sv. Joštu

Kdo še ni bil na Sv. Joštu? Kdo ne pozna te prijazne in priljubljene izletne točke? Saj tako radi pohite Kranjanci in Ljubljanci na enodnevni izlet tja gori.

Tam smo se naselili sredi avgusta mlade delavke, oziroma vajenke, 32 po številu, za dvanajset dni. Odšle smo namreč na oddih, kamor nas je poslalo Društvo za varstvo delavske mladine. (Ponekod so napačno poročali, da je kolonija na Vele-sovem.) Nastanile smo se kar v župnišči, kjer nam je dal dobri g. župnik nekaj sob, njegova požrtvovalna kuharica pa se je kar sama ponudila, da nam bo kuhala. In kuhamo in pečemo, da je veselje. Posebno lepo je pri mizi, kjer to, kar so napekle in nakuhale pridne roke, druge marljivo pospravijo. Nič ne sme ostati. Vse je treba pospraviti.

Poleg dobre in tečne hrane, ki jo imamo, kolikor katera hoče, saj jemo kar petkrat na dan, je važno za nas sonce in zrak. In obojega je v izobilju. Sonca na Sv. Joštu ne manjka, razen kadar ga zakrijejo oblaki. In toplo je to sonce, bolj kot v dolini. Pa človeku dobro dene; posebno mlademu človeku, ki je zaradi svojega poklica obsojen v majhne, zatohtle delovne sobe. Tudi zraka, svežega, čistega zraka je na Sv. Joštu dovolj. Prav nič ni okužen po dimu tovarn, ne po prahu avtomobilov. Tako čist je, da ga pljuča vdihavajo s toliko slastjo, kot bi se hotela z njim založiti za vse leto. V Ljubljani takega zraka ni.

Pa nikar ne menite, da tičimo doma! Kaj še! Tudi krajše izlete prirejamo. Zakaj bi ne šle v smrekove gozdove, tja na vzvod? Zakaj bi si ne ogledale visoko ležečih kmetij? Ko pridemo nazaj v mesto, ne bomo imele več te prilike, kot jo imamo sedaj. Zal bo ta dan kaj kmalu, prekmalu prišel.

Narodni tabor
v Ljutomeru

Fantje, na plan! Vemo, da je bilo letos vse polno mladinskih nastopov, katerih so se naši fantje z veseljem udeleževali. Sedaj vas vabi še prijazni Ljutomer, da ob 70 letnici prvega slovenskega tabora pokažete svojo narodno zavest in ljubezen do domačih grude. Zbirališče članov v kroljih in v civilu je na prostoru za Katoliškim domom. Zbirate se od 7 do 8, odkoder greste v sprejeto k sv. maši na glavni trg. Tisti, ki pridejo s kolesi, naj kolesa pravčasno izročijo v zato določene prostore, ki jim jih pokažejo reditelji. Pravčasno si naj vsak preskrbi taborski znak. Taborne znake bodo prodajala dekleta v narodnih nošah. Po zborovanju pa je takoj generalna vaja za popoldanski nastop, ki bo ob 3. Vsi telovadci naj bodo točno na mestu. Kar velja za člane telovadec, velja tudi za mladece, članice dekliških odsekov, mladenke in oboji naraščaj. Okrepila se bodo dobila po zmernih cenah v šolih, ki bodo pri Katoliškem domu. V nedeljo, bratje in sestre, na svidenje v Ljutomeru!

Elektrifikacija Bele krajine

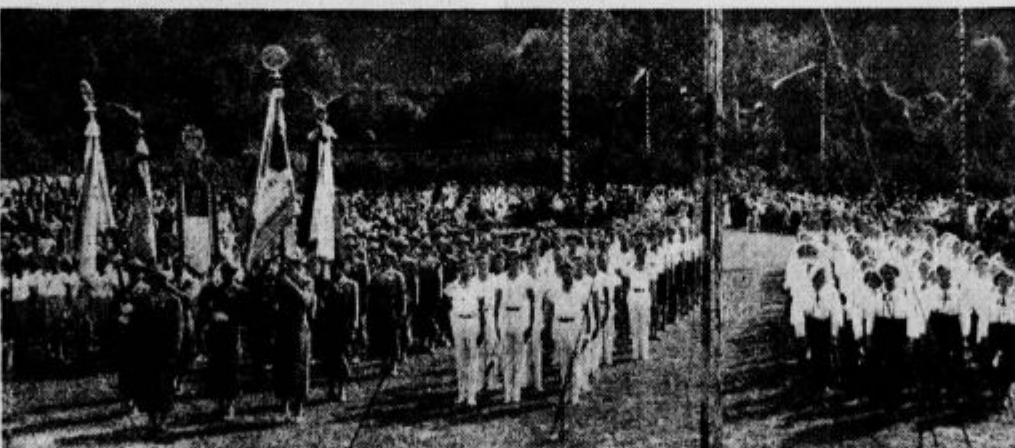
Ljubljana, 24. avgusta.

Kranjske deželne elektrarne zadnja leta z vso vnemo grade električno omrežje in daljnovode po Dolenjski, za katero bo elektrifikacija nadvse važen činitelj za povzdigo gospodarstva in blaginje. Čeprav leži Bela krajina precej od rok, KDE nanjo niso pozabile in so letos v juliju naredile prvi korak, ki pomenja ugodno začasno rešitev za čim hitrejšo izvedbo elektrifikacije Bele krajine. Za Belo krajino bo treba zgraditi daljnovod iz Kočevja. Ker bo pa ta graditev zahtevala velikih investicij, so KDE letos v juliju napravile dogovor z upravnim odborom Mestne elektrarne v Karlovcu, po katerem bo elektrarna v Ozalju začasno dobavljala vse potrebne električni tok za elektrifikacijo Bele krajine. Te dni je občinski svet v Karlovcu ta dogovor potrdil, tako da je dogovor stopil v veljavo.

Ker dobiva Metlika električni tok iz karlov-

ške elektrarne, bodo KDE kmalu začele graditi daljnovod iz Metlike do Črnomlja. Daljnovod je že etrairan in se bo graditev daljnovoda kmalu začela, tako da bo daljnovod zgrajen že do srede oktobra. Daljnovod bo šel iz Metlike čez Gradac v Črnomelj in se bo nanj priključila vsa okolica Gradca in Črnomlja. V nadaljevanju svoje elektrifikacijske politike pa bodo KDE zvezale tudi Črnomelj s Kočevjem, s čemer bo vsa Bela krajina tudi že priključena na omrežje banovinskih elektrarn, ki dobivajo tok iz njenih central. Zgradila bo tudi še daljnovod Novo mesto—Črnomelj, po katerem bo Črnomelj imel dvojno zvezo z omrežjem banovinskih elektrarn. Najpomembnejši pa je vsekakor sedanji korak KDE, ki omogoča sodelovanje elektrarn naše banovine z elektrarnami savske banovine in ki zagotavlja možnost čimprejšnje oskrbe Bele krajine z električnim tokom.

Mladinski nastop v Laškem

Preteklo nedeljo je bil v Laškem mladinski nastop, ki je prav lepo uspel. Udeležil se ga je tudi minister dr. Miha Krek. O nastopu je podrobno že poročal »Ponedeljski Slovenec«.

Zlata poroka

V Ribnici na Pohorju sta obhajala zlato poroko g. Ivan Pušnik, po domače Vrhovski oča, in ga. Ivana Pušnik, oboje še krepka in zdrava. Vrhovski oča jih imajo že 76, mati pa 73 let. Ves čas svojega zakonskega življenja sta živela v ljubezni in miru in sta znala to ljubezen vsaditi tudi

v srca svojih otrok. Šest sta jih vzgojila v pravem krščanskem duhu, tako da jima delajo vsi čast in so v ponos ribniški župniji. Najstarejši, Ivan, je ob nedeljah prodajalec »Slovenec«, sploh se pa razume še na marsikaj, kakor na fotografiranje, zavarovanje itd., ter je zvest delavec pri katoliških društvi, kakor tudi najmlajši, Pepček, ki je predsednik fantovskega odseka. Tončka doma gosposinja, Ciril, Jaka in Nacek so pa ugledni kmetički gospodarji. Vrhovska družina je vzgled vsem družinam v fari, nikdar ni imela nobenega prepira s sosedi in sploh z nobenim, ampak je priljubljena pri vseh. Oča Vrhovnik kljub svoji starosti še zmerom povedo kako šaljivo in kjer so oni zraven, ni nikdar dolgačas. Zlatoporočencema želimo še mnogo zdravih let in da bi dočkala še svoj biserni jubilej! Bog ju živi!

Slovenskim staršem!

Soleko leto je pred durmi. Vpisavali boste te dni otroke v šolo, kjer jim bodo nudili duševno hrano. Ponujali jim bodo v šoli poleg knjig, ki jih morajo imeti, tudi mladinske liste v naročju. Toda to je odvisno samo od vas, kakšen mladinski list naj ima vaš otrok. Mi vam priporočamo najstarejši mladinski list »Vrtec«, ki je ves prenovljen in izpopolnjen, da bo nudil naši mladini pouka in zabave ter vsega, kar mladina potrebuje za šolo in življenje. Kot najstarejši slov. mladinski list bo vodil mladino v izvenskolemskem času in v šoli tudi po vseh tistih lepih potih, po katerih mladina tako zelo rada hodi. Ob »Vrtcu« bodo naši otroci spoznavali lepoto božjo, lepoto slov. zemlje, slovenske besede, slovenske pesmi, slovenske pravice in povesti, spoznavali bodo velike slovenske može in žene in pota, ki so jih hodili, da so nam pripravili sedanjo kulturo in prosveto. In mnogo teh mož je duševno rastlo za »Vrtcem«. Preko slov. doma pa bo »Vrtec« seznanjal našo mladino tudi z lepotami jugoslovanske zemlje, naše drage domovine, s šegami in navadami naših bratov, s katerimi nas je slovenska kri in božja previdnost združila v skupni državi, naši Jugoslaviji. Dalje bo vodil »Vrtec« mladino po potih, ki vodijo do značajnosti in plemenitosti, da bo mladina ob vetopu na svojo življenjsko pot hodila le ona pota, ki jo bodo vodila iz srečnega sedanjega življenja, v še srečnejše večno življenje. Iz »Vrtčevega« programa morejo naši katoliški starši povzeti opomin, da naročajo svojim otrokom le »Vrtce«, ki ga tudi mi priporočamo.

»Vrtec« se naroči na posamezni naslov pri upravi »Vrtca«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna, na vsaki šoli pri g. učitelju-poverjeniku, ali gospodini učiteljici-poverjenici. Za ceno 2,50 din na mesec dobi vsak naročnik poleg mesečnega »Vrtca« še za božič in veliko noč lepo mladinsko knjigo.

Lep shod krščanskih
delavcev

Zveza združenih delavcev je sklicala delavski shod za velenjsko okrožje na Gradu pri Slovenjem Gradcu. Lepo ovenčani mladi, napisani in pokanje topičev je pozdravljalo delavce iz Celja, Zabukovce, Polzele, iz Šoštanja, Velenja in Mislinja, ki so prihajali na prijazen hriček Grad poleg Starega trga. Ob desetih je bila v cerkvi služba božja, ki jo je daroval domači g. kaplan. Po sv. maši se je zbralo lepo število delavcev okrog okrašenega govorniškega odra. Shod je vodil predsednik okrožja Zaje Vekoslav. Prvi je govoril zastopnik centrale Langus Jože, ki je v lepo zasnovanem govoru poudarjal pomen delavske strokovne organizacije, cilje in namene ZZZ. Za njim je govoril Teuerschub Ivan, ravnatelj meščanske šole, o 20 letnici Jugoslavije. Član banskega sveta Tovšak Ivan je poudarjal potrebno slovo v strokovnem delu, ker le v slogi je mogoče dosegati uspehe. Kavčič Cvetko iz Velenja je govoril o starostnem zavarovanju in o minimalnih mezdah. Govorili so še Uranjek iz Zabukovce, Klančnik iz Pleševca, Kolar iz Mislinja in Slatnikova iz Celja. Delavski shod je pokazal veliko moralno in številčno moč ZZZ v tem okraju. Poseben poudarek pa je dal shod dejstvu, da je ZZZ edina slovenska delavska strokovna organizacija, ki je vključena v slovensko skupnost, da je to edina delavska organizacija, ki sodeluje z vsemi ostalimi organizacijami roko v roki in zato dosega tako lepe uspehe.

Mladinska slovesnost
v Trbojah

Prijazna gorenjska vasica Trboje je preteklo nedeljo doživela kar dvojno slovesnost: blagoslovitev novega prosvetnega doma dopoldne, popoldne pa kot v dopolnilo lepo uspel propagandni nastop sosednih fantovskih odsekov in dekliških kroljov.

Vsa v soncu, v vencih, zastavah in v vitkih gorenjskih mlajih, ki smo jih vsi občudovali, je žarela vasica kot nevesta in privabila iz bližnje in daljne okolice veliko število gostov. Službo božjo pred novim domom je daroval vseučiliški profesor g. dr. Lukman, prisostvovali pa so minister dr. Miha Krek, novi župnik iz bližnje fаре g. svetnik Stular in mnogi drugi.

Popoldne po litanijah se je od cerkve proti telovadišču razvil dolg sprevoz s krepko četo slovenskih fantov na čelu in s še večjo skupino naših deklet v kroljih in narodnih nošah. Po pozdravu domačega g. župnika se je prišel telovadni nastop s prvo točko — državno himno. Vse vaje so bile izvajane lepo in skladno in jih je občinstvo nagradilo z odobravanjem. Vse gledalce pa so zadržali in navdušili odlični orodni telovadci FO St. Vid nad Ljubljano, ki so s svojimi težkimi in brezhibno izvajanimi vajami izzvali občudovanje in aplavz.

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Kamniku

Pod pokroviteljstvom narodnega voditelja ministra dr. Korošca in škola dr. Rožmana bo v nedeljo 4. septembra v Kamniku velika proslava 20 letnice Jugoslavije, na katerem govorijo ban dr. Natlačen, pisatelj Finžgar in zastopnik Narodnega odbora.

Odkritje spominske plošče narodnemu borcu generalu Maistru.

4. septembra vsi v Kamniku

Telovadni nastop v Mekinjah

sta v nedeljo, 21. avgusta, s sodelovanjem soednih odsekov priredila Fantovski odsek in Dekliški krožek. Po litanijah v krasno prenovljeni župni cerkvi se je po strunnem pohodu prišel telovadni nastop na travniku pred društvenim domom. Člani in mladenke so izvajali točke nad vse dobro. Na orodju pa so poleg domačih fantov lepo telovadili tudi fantje iz Vodic. Tudi ostale točke sporeda so bile izvrstno izvajane. Po končani telovadbi je stopil na govorniški oder g. šolski upravitelj Janko Malešič, ki je pozdravil navzoče odlično. Fantom in dekletom je čestital k velikemu napredku njihovih organizacij, nakar je po besedah: Bog, narod, domovina govoril mladini tako lepe misli, da je navdušenje raslo od besede do besede. Zupan g. Nande Novak je poudarjal važnost in pomen prosvetnih organizacij za narod in državo. Ob živahnem vzklikanju je spregovoril priljubljeni domači župnik g. Viktor Cadež, ki je poudaril vlogo katoliških organizacij pri verskem življenju naroda.

Nato se je razvila prav prijetna in dostojna domača zabava.

KINO UNION Tel. 22-21
Danes ob 19.15 in 21.15

Sibirske noči

Film v češkem jeziku! Film ruskih narodnih motivov, ruskih pesmi in plesov. V njem nastopijo najboljši češki igralci!

Koledar

Četrtek, 25. avgusta: Ludovik, kralj; Patricija, devica. Mlaj ob 12.17. Heršel napoveduje veliko dežja. Petek, 26. avgusta: Cefirin, papež; Bernard Ofiški spoznavalec.

Osebnosti

Iz banovinske službe. Za banovinskega uradnega pripravnika v VII. polož. skupini so bili postavljeni: inž. Padar Jože pri banovinski kmetijski šoli v Rakičanu, inž. Greif Anton pri banovinski kmetijski šoli na Grmu in dodeljen na službo kmetijskemu oddelku v Ljubljani ter inž. Repansek Viktor pri banovinski kmetijski šoli v Poljčanah in dodeljen kmetijskemu oddelku banke uprave v Ljubljani. Za administrativno uradnico v IX. pol. skupini je napredovala Kuder Pija pri banovinski bolnišnici v Slovenjem Gradcu. Za banovinskega tehničarja v IX. pol. skupini pri banški upravi v Ljubljani je postavljen Marinsk Vilko. Za tehničarja v X. polož. skupini je napredoval Drugovčič Norbert pri okrajnem načelnstvu v Celju. Za banovinskega uradnega pripravnika v X. polož. skupini je bil postavljen Novina Karel pri banški upravi v Ljubljani. Premješčen je bil služitelj Fran Maks od banovinske bolnišnice v Mariboru k banovinski hiralnici v Vojniku. Upokojena je bila Šink Gabrijele, banovinska upravno-pisarniška uradnica pri banški upravi v Ljubljani. — Za podnadzornika državne policijske straže I. razreda je napredoval Sivišek Franc pri upravi policije v Ljubljani. Podnadzornik policijskih agentov Klemencić Jakob je postavljen za upravno-pisarniškega uradnika pri upravi policije v Ljubljani. Za policijskega stražnika-pripravnika je bil pri upravi policije v Ljubljani postavljen Koželj Stanko.

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnega »Franz-Josefove« greneke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Bojevniki V nedeljo, 28. avgusta vsi na Brezje! Pripelje se s seboj Vaše družine, prijatelje in znanec Slovesnosti naj se udeležijo tako tovariši iz svetovne vojne, kakor tudi oni, ki so v Jugoslaviji odslužili kadetki rok. Na Otočah se ne bo pobirala mostnina od vseh tistih, ki bodo imeli taborski znak. Znaki bodo na razpolago pred mostom na Otočah. Kdor more, naj se udeleži na Brezjah tudi igre iz življenja svetovne vojne. Njega ni v soboto, 27. avgusta ob pol 9 zvečer.

5. septembra Putnikov izlet na Bled k proslavi rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Odbor Slovenskega kat. akad. starešinstva ponovno prosi vse gg. tovaršice, da se gotovo udeležijo zborovanja, ki bo v nedeljo dne 28. avgusta t. l. ob 10 dop. v Park-hotelu na Bledu po že objavljenem sporedu. Vstop le proti vabilu.

Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani.

Vpisovanje v prve letnike vseh oddelkov, t. j. na Tehniško srednjo šolo (arhitektonsko-građbeni, strojni in elektrotehniški oddelki), na delovodsko šolo (građbeni, strojni mojstri, elektroinstalaterji in mizarski mojstri), na moško obrtno šolo (kiparski in rezbarski, keramiški in graverski oddelki), na žensko obrtno šolo (oddelek za obleke, oddelek za perilo in oddelek za vezanje) ter na banovinsko šolo za glasbila bo v četrtek, dne 1. septembra in v petek, dne 2. septembra t. l. od 8 do 11. Podrobnjša navodila glede vpisovanja in o pričetku šolskega leta 1938/39 so objavljena na razglasi deskah v šolskem vestibulu.

4. septembra Putnikov posebni vlak v Pостоjno.

V nedeljo se nudi izletnikom izredno lepa priložnost, da poci občijejo lepo Dolenjsko in da si ogledajo znamenite konjske dirke v št. Jerneju na Dolenjskem. »Putnik« prireja poseben izlet z avtobusom v št. Jernej, prav tako pa bodo od vsakega vlaka iz Brezje in Novega mesta vozili avtobusi v št. Jernej, ki bo imel ta dan res ugodne zveze.

Vsako soboto vozi Putnikov avtobus izletnike v Trst.

Zemljevid Gorenjske (v merilu 1:75.000, v velikosti 94 x 50 cm), Ljubljana 1917, cena 5 din, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ta zemljevid bo s pridom uporabljal vsak turist, kolesar in izletnik, ki si bo hotel ogledati zanimivosti naše lepe Gorenjske. Segla na jugu od Škofje Loke do Hudejuzne, na severu od avstrijske meje, na vzhodu od Cerkelj in Grinotova ter na zahodu od Mangartove skupine in Krna na italijanski meji. Risan je natančno in pregledno ter bo v okras vsaki gorski postojanki v Karavankah in Kamniških planinah in Triglavskem pogorju, dalje pisarni, hotelov in restavracij na Gorenjskem.

Poseben izlet z novimi specialnimi avtomobili priredi Putnik v Dolomite v dnevi od 11. do 18. septembra.

Nov observatorij v št. Jerneju na Dolenjskem javlja vremensko napoved za ta teden: med tednom oblačno; nevihte ali pa tudi ne, petek že mogoče razjasnjen; sobota jasno, nedeljo na dirkah v št. Jerneju najlepši sončni dan. Zvečer na veseličnem prostoru zelo mesečno.

8. in 9. septembra dvodnevni izlet v Gorico z Putnikovim avtobusom.

L. Zvezne banovinske razstave malih živali v Ljubljani ne bo, zaradi svinavke in parkljevke v Ljubljani. V zvezi s tem odpadejo tudi vse ostale prireditve Zveze društev rejcev malih živali ter je vse preloženo na prihodnje leto. V okviru velesejema bo letos prirejena samo I. Zvezna efektivna loterija s krasnimi dobroti, kot so: 3 motorna kolesa, 20 moških in damskih koles, 2 šivalna stroja, 2 radio-aparata, 1 spalnica, 1 harmonika, 1 kuhinja, 1 fotoaparati, 1 zaboj sladkorja, 1 blago za moško obleko, 1 blago za žensko obleko, 1 kladra drv, 1 vreča moke, 2 kozi, 2 ovci, 1 kurnica ter še okrog 400 ostalih krasnih dobrot v vrednosti 80.000 din. Cena posamezni srečji je 5 din. Srečje so napredaj v pisarni Zveze, Ljubljana, Korunova ulica 10, dalje pri vseh rejških organizacijah, v ljubljanskih trafikah in na velesejmu v paviljonu F, kjer bodo glavni dobrotki tudi razstavljeni.

Zadnji izlet v Benetke v letošnjem letu priredi Putnik v dnevi od 7. do 11. septembra.

Na mnogostevilna pismena vprašanja odgovarjamo, da za fotografiranje na velikih konjskih dirkah 28. 8. 1938 v št. Jerneju na Dolenjskem ni potrebno nikako dovoljenje. Mi vamimo fotoamatere — dobrodošli! — Vodstvo dirke.

Usmiljenim srcem! Kljub temu, da se danes toliko govori o socialni politiki in se vodi pri različnih higienskih zavodih statistika o higienskih in socialnih razmerah našega kmečkega ljudstva, je še vedno na podeželju mnogo bede, ki glasno

Koledar

Četrtek, 25. avgusta: Ludovik, kralj; Patricija, devica. Mlaj ob 12.17. Heršel napoveduje veliko dežja. Petek, 26. avgusta: Cefirin, papež; Bernard Ofiški spoznavalec.

Osebnosti

Iz banovinske službe. Za banovinskega uradnega pripravnika v VII. polož. skupini so bili postavljeni: inž. Padar Jože pri banovinski kmetijski šoli v Rakičanu, inž. Greif Anton pri banovinski kmetijski šoli na Grmu in dodeljen na službo kmetijskemu oddelku v Ljubljani ter inž. Repansek Viktor pri banovinski kmetijski šoli v Poljčanah in dodeljen kmetijskemu oddelku banke uprave v Ljubljani. Za administrativno uradnico v IX. pol. skupini je napredovala Kuder Pija pri banovinski bolnišnici v Slovenjem Gradcu. Za banovinskega tehničarja v IX. pol. skupini pri banški upravi v Ljubljani je postavljen Marinsk Vilko. Za tehničarja v X. polož. skupini je napredoval Drugovčič Norbert pri okrajnem načelnstvu v Celju. Za banovinskega uradnega pripravnika v X. polož. skupini je bil postavljen Novina Karel pri banški upravi v Ljubljani. Premješčen je bil služitelj Fran Maks od banovinske bolnišnice v Mariboru k banovinski hiralnici v Vojniku. Upokojena je bila Šink Gabrijele, banovinska upravno-pisarniška uradnica pri banški upravi v Ljubljani. — Za podnadzornika državne policijske straže I. razreda je napredoval Sivišek Franc pri upravi policije v Ljubljani. Podnadzornik policijskih agentov Klemencić Jakob je postavljen za upravno-pisarniškega uradnika pri upravi policije v Ljubljani. Za policijskega stražnika-pripravnika je bil pri upravi policije v Ljubljani postavljen Koželj Stanko.

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnega »Franz-Josefove« greneke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Bojevniki V nedeljo, 28. avgusta vsi na Brezje! Pripelje se s seboj Vaše družine, prijatelje in znanec Slovesnosti naj se udeležijo tako tovariši iz svetovne vojne, kakor tudi oni, ki so v Jugoslaviji odslužili kadetki rok. Na Otočah se ne bo pobirala mostnina od vseh tistih, ki bodo imeli taborski znak. Znaki bodo na razpolago pred mostom na Otočah. Kdor more, naj se udeleži na Brezjah tudi igre iz življenja svetovne vojne. Njega ni v soboto, 27. avgusta ob pol 9 zvečer.

5. septembra Putnikov izlet na Bled k proslavi rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Odbor Slovenskega kat. akad. starešinstva ponovno prosi vse gg. tovaršice, da se gotovo udeležijo zborovanja, ki bo v nedeljo dne 28. avgusta t. l. ob 10 dop. v Park-hotelu na Bledu po že objavljenem sporedu. Vstop le proti vabilu.

Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani.

Vpisovanje v prve letnike vseh oddelkov, t. j. na Tehniško srednjo šolo (arhitektonsko-građbeni, strojni in elektrotehniški oddelki), na delovodsko šolo (građbeni, strojni mojstri, elektroinstalaterji in mizarski mojstri), na moško obrtno šolo (kiparski in rezbarski, keramiški in graverski oddelki), na žensko obrtno šolo (oddelek za obleke, oddelek za perilo in oddelek za vezanje) ter na banovinsko šolo za glasbila bo v četrtek, dne 1. septembra in v petek, dne 2. septembra t. l. od 8 do 11. Podrobnjša navodila glede vpisovanja in o pričetku šolskega leta 1938/39 so objavljena na razglasi deskah v šolskem vestibulu.

4. septembra Putnikov posebni vlak v Pостоjno.

V nedeljo se nudi izletnikom izredno lepa priložnost, da poci občijejo lepo Dolenjsko in da si ogledajo znamenite konjske dirke v št. Jerneju na Dolenjskem. »Putnik« prireja poseben izlet z avtobusom v št. Jernej, prav tako pa bodo od vsakega vlaka iz Brezje in Novega mesta vozili avtobusi v št. Jernej, ki bo imel ta dan res ugodne zveze.

Vsako soboto vozi Putnikov avtobus izletnike v Trst.

Zemljevid Gorenjske (v merilu 1:75.000, v velikosti 94 x 50 cm), Ljubljana 1917, cena 5 din, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ta zemljevid bo s pridom uporabljal vsak turist, kolesar in izletnik, ki si bo hotel ogledati zanimivosti naše lepe Gorenjske. Segla na jugu od Škofje Loke do Hudejuzne, na severu od avstrijske meje, na vzhodu od Cerkelj in Grinotova ter na zahodu od Mangartove skupine in Krna na italijanski meji. Risan je natančno in pregledno ter bo v okras vsaki gorski postojanki v Karavankah in Kamniških planinah in Triglavskem pogorju, dalje pisarni, hotelov in restavracij na Gorenjskem.

Poseben izlet z novimi specialnimi avtomobili priredi Putnik v Dolomite v dnevi od 11. do 18. septembra.

o razvoju in sedanjem stanju svojega udejstvovanja.

Umetnostna razstava bratov Vidmarjev. Po daljšem predsedku boš slikarja Drago in Nande Vidmar spet razstavlja obzorja svojih del v Ljubljani. Razstava bo obsegala okoli 80 del — olj in grafik. Pretežna večina del je posvečena življenju in zemlji našega človeka. Razstava bo odprta v Jakopičevem paviljonu od 3. septembra dalje.

O olepšavi oken in balkonov s svetjem smo pisali včeraj, ko smo tudi omenili, da je v mestu okrasitev zadnja leta znatno popustila, deloma brčkone tudi zato, ker so se — od strani občine — opustile nagrade. Pisec notice, ki se hvalvredno zavzema za okrašena okna in balkone, je torej gotovo prežl daljše notice, ki smo zadnje objavili 12. t. m., kako je mestna občina ljubljanska letos spet sklenila, da razdeli nagrade za najlepše okrašena okna, balkone in tudi za najsmotnejše urejene vrtove. Pisec najbrž tudi ni bilo znano, da je sicer te akcije dosegel vodila ljubljanska podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva, toda dobila je vedno tudi podporo za nagrade od mestne občine ljubljanske. Letos bo pa prvič po dolgi letih še izpred vojne opet vodil vso akcijo mestni olepševalni osek ter ocenil okrasitev s sodelovanjem podružnice SVD. Komisija bo prav v kratkem pregledala vso Ljubljano, zato pa opozarjamo vse prijatelje in prijateljice okrašenih rastlin, naj čim bolj okraše svoje domove, da bo nagrada čim bolj gotova. Kdor pa hoče na svoje cvetlice komisijo opozoriti še posebej, naj uetno ali pisмено javi svoj naslov mestni vrtnarji ali po družnici SVD.

Operna pevka ga. Zinka Kunc, Milano, ki je v minulih sezonah nastopala z največjimi uspehi v Metro-politan-opei v Newyorku in pela na koncertih pod vodstvom slavnega dirigenta Toscaninija, bo gostovala v soboto, dne 3. septembra, v ljubljanski operi. Peta bo naslovno vlogo v operi »Giocondas«. Na edini nastop slavne pevke v naši operi že danes opozarjamo. Vse podrobnosti slede.

Na I. državni realni gimnaziji (v Vegovi ulici) bodo popravni izpiti dne 29. in 30. avgusta po razporedu, ki je objavljen na deski v šolski veži. — Vpisovanje učencev v I. razred bo v ravnateljstvu pisarni 1. in 2. septembra. Lanški učenci se bodo vpisovali v svojih učilnicah 3. septembra dopoldne. Vpisovanje učencev z drugih zavodov bo v ravnateljstvu pisarni dopoldne. Ravnateljstvo.

Lepa, sortirana, kisla namizna jabolka kg 2,50, 3, 3,50 din. Fr. Kham, Kongresni trg 8, Ljubljana.

Požar na tovarnem kolodvoru. Včeraj ob 4 popoldne je nastal na tovarnem kolodvoru ogenj. Na tem kolodvoru ima Železničarska nabavljalna zadruga poseben vagon, v katerega nakladajo odpadke, smeti, pločevinaste škatle, papir in podobno. Ta vagon redno sleherni dan te odpadke odvažja izven mesta. Otroci pa po tem vagonu radi stikajo ter pobirajo pločevinaste škatle, ki jih potem prodajajo trgovcem z železnico. Najbrže je po nerodnosti kakšen otrok zažgal vagon, možno pa tudi, da je žgnila iskra iz lokomotive v vagon. Nastal je precej velik ogenj. Poklicani so bili mestni gasilci, ki so takoj prispeli pod vodstvom g. Rozmana na tovarni kolodvor. Toda že poprej so železničarji, ki so bili na kolodvoru zaposleni, sami naglo zadušili ogenj. Vagon je popolnoma uničen ter ne bo več za uporabo.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta, 62 in mr. Gartus, Moste.

Poizvedovanja

Svetlomoder papagajček je ušel pri Zmajskem mostu. Najditega prosim, naj ga prinese na naslov Marolt, Sv. Petra c. 38.

Slovenski otroci iz Nemčije v domovini

Ljubljana, 24. avgusta. Sinoči je z vlakom ob 22.30 dospelo iz Nemčije čez Jesenice 88 otrok slovenskih izseljencev v Nemčiji. Ta izlet je organiziral in vodil g. Mirko Kranjc, izseljenjski odposlanec naše države v Düsseldorfu. Na kolodvoru je slovenske otroke sprejel zastopnik banovine izseljenjski komisar g. Fink. Otroci so spali v akademskem kolegiju, prehrano pa so imeli v Delavski zbornici. Danes dopoldne so otroke pregledali na zdravstveni polikliniki, pod vodstvom šefa izseljenjskega oddelka ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje dr. Aranciknega pa so se danes ob 12.30 odpeljali z avtobusom v Kraljevo, kjer bodo uživali pod skrbnim nadzorstvom zdravnikov in učiteljev tri tedne počitnice. Ta obisk slovenskih otrok iz Nemčije pomenja prvi poizkus, da seznanimo otroke naših izseljencev z domovino in da se nauče našega jezika. Če bo poizkus uspel, bomo prihodnje leto pripravili večje ekakurzijske otroke izseljencev v domovino.

Celje

Proslava 10 letnice Kr. Aerokluba »Naša krila« v Celju pod pokroviteljstvom Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla bo priredil mestni odbor Aerokluba »Naša krila« v nedeljo dne 4. septembra na Jezovnikovem trgu v Levcu pri Celju. Ob 10 dopoldne bo blagoslovitev jadrlnih letal, delo celjskega jadrlnega kluba. Blagoslovil bo g. opat Jurak. Že na predvečer 3. septembra bo pred magistratom promenadni koncert. Popoldne ob 2 na dan proslave bo na Jezovnikovem travniku v Levcu velik aeromeeting, pri katerem bodo sodelovala jadrlna in motorna letala.

Duhovniško dvodnevno zborovanje bo v četrtek ob 10 dopoldne v dvorani Ljudske posojilnice in ne v opatijski dvorani, kakor je bilo določeno do sedaj. Za stanovanje je prekrbljeno pri gg. lazaristih v Domu duhovnih vaj na Jožefovem hribu.

Razstava državne tkalnice preprog in perzerjev, Sarajevo, v hotelu »Union«, Celje, do 28. avgusta. Občinstvo opozarjamo, da more na razstavi naročiti preproge tudi na dolgoročno odplačila.

KINO UNION

Danes ob 16, 18.30 in 20.30: »Jenny«

Strokovna nadaljevalna obrtna šola v Celju ima vpisovanje v nedeljo 28. avgusta od 8 do 12. K prvemu vpisu je treba prinesiti rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, učno pogodbo in zdravniško spričevalo o telesni sposobnosti. Učenci, ki so že obiskovali zavod, naj predložijo spričevalo lanskega leta. Pričetek rednega pouka bo v ponedeljek 5. septembra.

Planinski tabor ob priliki proslave 50 letnice Frisaufovega doma bo v nedeljo 4. sept. na Okrešlju nad Logarsko dolino. Ob 10 dopoldne bo sv. maša, nato pa planinska slavnost. Iz Celja bo vozil izletniški avtobus.

Vsi gostilničarji, prodajalci jestvin in drugih potrebščin, ki bi želeli postaviti stojnice ob letališču ob priliki letalskega meetinga

Danes nepreklicno zadnjikrat!
Francoski film, ki mu občinstvo pleska!
Vojna špijonov
KINO MATICA ob 16, 19.15 in 21.15 uri

v nedeljo 4. septembra v Celju, naj se zglaste pri odborniku kluba g. dr. Mikuletiču v Cankarjevi ulici 9. S seboj naj prinesejo že pisмено ponudbo.

Nesreča 28 letnega rudniškega paznika. Včeraj okoli pol 11 dopoldne se je pripetila v stari jami v rudniku v Lobjah nesreča 28 letnemu rudniškemu pazniku Podlesniku Francu iz Lobja. Ki je šel po rovu po rudniku, so se nad njim odprla zavarovalna vrata hodnika. V tem momentu je privozil jamski voziček, ki je padel skozi vrata in treščil 10 metrov globoko na hodnik, kjer je oplazil Podlesnika. Voziček ga je z vso silo udaril po glavi, kjer mu je prebil lobanjo, da je bil Podlesnik naenkrat v mlaki krvi. Hitra zdravniška pomoč ga je rešila, opoldne pa so ga pripeljali s celjskim reševalnim avtomobilom v celjsko bolnišnico.

Mladinski nastop v Dolu pri Ljubljani

Pod pokroviteljstvom g. bana dr. M. Natlačena bo v nedeljo 28. avgusta imelo Zasavsko okrožje ZFO celodnevno prireditev v Dolu pri Ljubljani. G. kanonik dr. Žerjav bo po sv. maši blagoslovil okrožni prapor, ki mu boš kumovala ga. Amalija dr. Pogačnikova, dolska rojakinja, in g. dr. Juro Adlesič, ljubljanski župan. Prapor so izdelale šolske sestre po načrtu g. arh. H. Gajška in bo v soboto razstavljen v izložbi Jugoslovanske knjigarne. — Na zborovanju bo govoril g. M. Stare, popoldne pa bo nastop fantov in deklet ter prosta zabava. Udeležencem je zveza z vlaki in avtobusom zelo ugodna. (Iz Ljubljane ob 8, pride vlak v Laze ob 8.20 zjutraj, iz Litije pa ob 6.12, ki pride v Laze ob 6.42 zjutraj.) Zveza z avtobusom bo še naknadno objavljena. V nedeljo vsi v Dol.

Maribor

Mariborski mali harmonikarji so pod vodstvom svojega neumornega učitelja g. Šušteršiča nastopili v ponedeljek zvečer na Bledu na slavnostnem večeru v Kazini, ki se je vršil na čast udeležencev konference Male antante. Mariborski harmonikarji so zaključili slavnostni koncert ter so s svojim nastopom vse navzoče navdušili. Predsednik vlade dr. Stojadinovič je g. Šušteršiču osebnostno čestil na lepem uspehu, isto tako pa mu je izrekel čestitke tudi g. ban dr. Natlačen.

Državna klasična gimnazija. Vpisovanje za novo šolsko leto se bo vršilo po naslednjem sporedu: za IV.—VIII. razred dne 1. septembra od 8—10, za II.—III. razred dne 2. septembra od 8—10, za I. razred dne 3. septembra od 8—11. Učenci drugih zavodov se zglašijo za vpis v zgornji določenih dnevi in urah v ravnateljstvu pisarni. Otvoritevna služba boja bo dne 12. septembra ob 8 v Alojzjevi cerkvi.

II. drž. dekliška meščanska šola. Vpisovanje v vse razrede bo 1., 2. in 3. septembra dopoldne. V prvi razred se vpisujejo učenke, ki so dovršile 4. razred ljudske šole brez slabe ocene ter do 1. januarja 1939 ne bodo presegle 14. leta. K vpisovanju naj prinese vsaka učenka zadnje šolsko spričevalo in davčno potrdilo. Učenke izvenmariborskih občin morajo predložiti nekoliko potrdilo svojega občnega urada, iz katerega je razvidno, v kateri občini stanujejo. Novinke in učenke iz drugih zavodov naj prinesejo tudi krstni list. Popravni izpiti bodo za 4. razred 31. avgusta ob 10, za ostale razrede 5. septembra od 8 dalje. Vse podrobnosti glede odmere šolnine, plačil pri vpisovanju, otvoritvene službe bože itd. bodo zvečele učenke pri vpisovanju.

Matjažev shod na Peči. V nedeljo so praznovali obmejni planinci 20-letnico Jugoslavije na najvišjem vrhu naše severne meje na Peči. Proslava je bila združena z vsakoletnim Matjaževanjem. Že v soboto zvečer se je zbralo pri Uletovi koči veliko planincev, zlasti močna je bila skupina Mariborčanov. V nedeljo zjutraj so prispeli množice domaćinov od vseh strani. Po službi božji, ki jo je opravil mežiški kaplan Anton Poštele, se je šla planinska skupščina pred Matjaževim spomenikom.

Bodoče delo za »Mariborsko razstavo«. Po iniciativi odbora za proslavo 20. letnice Jugoslavije v Mariboru je bil pred dnevi sestanek vseh na razstavi »Maribor 1918-1938« sodelujočih organizacij, ki je soglasno ugotovila: Delo, izvršeno za letošnjo jubilejno razstavo, ne sme propasti in je zaradi tega potrebno, da ga deloma posamezne organizacije, deloma zato poklicane ustanove, kakor mestna občina in pokrajinski muzej, očuvajo. Na ta način naj služijo dela, izvršena za letošnjo razstavo »Maribor 1918-1938« za izhodišče vsem nadaljnjim razstavam, ki bodo imele v svojem programu celotno sliko mesta Maribora. Isto tako je sestanek ugotovil pozitivne, kakor negativne strani predpriprave za razstavo in sklenil te ugotovitve ohraniti bodočnosti, da se morejo naši nasledniki po njih ravnati.

Mariborski most popravljajo. V torek je poteklo 25 let od blagoslovitve novega dravskega mostu v Mariboru. Bil je to mesto in celo zadnje dogodek velikega gospodarskega pomena. Zanimivo je, da so ravno na 25 letnico v torek začeli s popravili mostu in sicer s pretlakovanjem obeh mostnih dovozov.

Češkoslovaški kovčgi zašli v Medžimurje. V »Slovenec« smo že poročali, da je češkoslovaški državljani Jaroslav Brych izgubil tri kovčge z obleko s svojega avtomobila, ko se je vračal z našega Primorja v domovino. Te kovčge so izsledili sedaj orožniki v Macineu pri Čakovcu. Našel jih je neki Štefan Vukelič ter jih pobral. Doma je začel obleko in perilo, ki ga je našel v kovčgih, razprodajati.

Mariborski muzej se seli. Včeraj zjutraj se je začela selitev mariborskega muzeja. V starem muzejskem poslopuj v Cankarjevi ulici pridno spravljajo muzejski material v zaboje ter jih vozijo v grad.

Ljudje izginjajo. Antonija Donža je prijela policija, da je izginil neznanom na njen 17-letni sin Oton Donža, ki se je ušel v trgovini v Slatini Radenci. Fant je odšel od svojega poslodavca pred tremi tedni ter še sedaj ni o njem nobenega glasu. — Posestnica Hlade Marija iz Sv. Jurja ob Pes. je prijavila, da je izginil njen 54-letni polbrat Senič Karl, ki se je peljal v Maribor z avtobusom. Senič je nekoliko slaboumen.

Nedeljski šport. V nedeljo bo ob pol 5 popoldne na Rapidovem igrišču prijateljska revanša tekma med ISSK Mariborom in SK Celjem. — V predtekmi hosta igrali dve kombinirani moštvi SK Maribora in SK Rapida.

Zaposlenost na višku

Iz podatkov Osrednjega urada za zavarovanje delavcev je posneti, da je število zavarovancev naraslo od maja 1938 na junij 1938 za 17.927 od 742.144 na 760.071. V primeri z junijem lanskega leta je število zavarovancev naraslo za 46.236. Naslednja tablica nam kaže gibanje števila zaposlenega delavstva v prvi polovici let 1930, 1937 in 1938:

	1930	1937	1938
januar	583.374	596.965	621.774
februar	593.294	606.786	652.444
marec	608.803	641.131	683.809
april	622.211	661.562	705.375
maj	642.415	692.973	742.144
junij	654.948	713.835	760.071

To nam kaže rekordno zaposlenost našega delavstva. Primerjava letošnjega junija z junijem lanskega leta kaže, da se je najbolj povečala zaposlenost v tobačni industriji, nadalje pri gradbi železnice, cest in vodnih zgradb ter industriji kamenja. Zmanjšanje zaposlenosti je izkazano se pri gostinskih obratih, obla-

čilni industriji, hišni služinčadi ter industriji usnja in gume.

Od junija 1936 do junija 1938 je število zaposlenih delavcev in delavk naraslo za 129.351.

Med posameznimi uradi izkazuje od junija 1937 na junij 1938 največji prirastek OUZD v Beogradu, Dubrovniku in Nišu, v odstotkih največ v Dubrovniku in Nišu. Padec beležita urada na Sušaku in v Zagrebu.

Skupna zavarovana mezda je znašala junija 1938 447.73 milj. din (maja 1938 431.63, junija 1938 405.55 milj. din). Gibanje zavarovane mezde v prvi polovici let 1930, 1937 in 1938 kaže naslednja razpredelnica:

	1930	1937	1938
januar	26.09	21.73	23.10
februar	26.05	21.57	22.94
marec	26.18	21.68	23.08
april	26.35	22.08	23.15
maj	26.54	22.44	23.26
junij	26.59	22.73	23.56

Naš žitni trg

Ljubljana, 24. avgusta.

Tendenco za pšenico na merodajnih tržiščih je izvzemši Chicago, kjer je nekoliko prijetnejša, nadalje oslabele. Koruza na prekomorskih termi-
ninskih borzih je nekoliko boljše, na evropskih tržiščih pa slabša. Tendenco za pšenico na doma-
maih tržiščih je nadalje stalna, za koruzo slabša.

Pšenica: Situacija za pšenico je nadalje stalna. Za gornje bačko pšenico je dovolj živahno povpraševanje od strani kontreine, ki polciva svoje termiske prodaje. Prodaja moke je prilično dobra. Razen za promptno blago, zaključujejo gornje bački mlini tudi termisko pšenico, da po-
krijejo svoje prodaje termiske moke. Ostali bački in banaški mlini pokrivajo svojo porabo v glav-
nem v svoji okolici sami in se na borzi ne jav-
ljajo kot kupci. Tudi slavonski mlini krijejo svojo porabo v Slavoniji sami in kupujejo le manjše ko-
ličine bačke in banaške pšenice za primešanje. Slavonski mlini so v minulem tednu malo kupo-
vali. Dalmatinski konzum je precej živahen; ku-
povalo se je največ eremsko in slavonsko blago. Povpraševanje srbskih mlinov je popustilo, ker so izšli v Srbiji za koruzo boljše in so produ-
centi pričeli z izdatnejšim dovozom pšenice na trg. — Ponudbe v Bački, Banatu in Sremu so vzlic dobri letini še manjše kot v predminulem tednu. Pred nekoliko dnevi so bili uradno objavljeni podatki o oceni letošnjega žetvenega pri-
nosu pšenice, ki znaša 27.461.528 mq. Ako se upo-
teva za neprekrbljene po osebi 120 kg letno in potrebno količino za jesenske posevke vvega 21 milij. mq, preostane preseček 6.461.528 mq. Ta preseček pšenice po vseh Jugoslovansko Ku-
rija ne bo v celoti izvožen, ker se bo pričelo z zbiranjem stalnih rezerv penice, ki naj znaša 1 milij. mq. Za rezervu se bo letošnje leto pora-
bilo približno 1½ milij. mq. Letošnja letina pše-
nice je tako v kvalitativnem kakor tudi kvantita-
tivnem pogledu ena najboljših od letine 1922 in ita le letini 1928 in 1936 kvantitativno letošnja le-
tina pšenice prekašali. — Privilegirano izvozno
ruštvo ni menjalo svojih odkupnih cen in je edi-
so le podaljšalo dispozicijo do 31. t. m. V zaseb-
nem prometu je notirala pšenica bačka iz okolice Sombora in Novega Sada 148—150, gor. bačka 154—155, bačka-potiska 155—156, banaška-potiska 156—157, gor. banaška 153—154, juž. banaška 147 do 148, sremška 147—150, slavonska 150—152 din.

Koruzi: Izdatno deževje po vsej državi je popravilo rast koruze in so izgledi za trgatev boljše in je zaradi tega situacija na domačih tržiščih popustila. Mlačno tendenco je bilo posebno opaziti v Srbiji, kjer so bili doslej izgledi za ko-
ruzo zelo slabi. V naglici je popustilo povpraševa-
nje za promptno blago, še bolj pa za termisko blago. Termiska koruza, nova, umetno sušena, času primerno suha za dobavo v zimskih in spo-
mladanskih mesecih, je bila trgovana po največ za račun trgovcev iz Srbije, ostali naši pasivni škraji so kupovali manjše količine za promptno dobavo, medtem ko niso imeli prav nikakršnega interesa za termisko blago. Iz poedinih pasivnih škrajev, ki so doslej konzumirali po največ ko-
ruzo, se javlja povpraševanje tudi po pšenici, ker pšenica ni dosti dražja od koruze. Povpraševanje za koruzo od strani izvoznikov v minulem tednu ni bilo. Dovozi in ponudbe stare koruze so neko-
liko večji. Zadostne so tudi ponudbe za novo, umetno sušeno koruzo, vendar trenutno ni reflek-
tantov. Stara koruza, pariteta Indija, notira 129 do 130, bela 130—134, umetno sušena za dobavo v drugi polovici oktobra, novembra in decembra, notira pariteta Indija 100, času primerno suha za dobavo meseca decembra in januarja 90—92 din pariteta Indija.

Kmečki dan za Dravsko dolino v nedeljo, 28. avgusta

Kulturni obzornik

Slovenci v slovaški reviji

Slovaška Matica izdaja že 54 let svojo lastno lite-
rarno revijo, ki združuje v sebi najboljše plodove slo-
vaških umetnikov vseh skupin ter skuša vzdrževati
najtežje zveze s kulturami ostalih narodov. Lani je ta priznana centralna slovaška književna revija izdala
še posebno podkarpatorusko številko, letos pa si je
zasnovala širok načrt, ki ga bo skušala v bodočih letih
uresničiti, in sicer: izdajati najprej posamezne zglede
iz sorodnih slovanskih slovstev, potem pa tudi iz evrop-
skih slovstev eploh, da »tako dokumentirajo, da se
slovaška kultura hoče oplajati s kulturami v drugih je-
zikih ter poglabljati svojo besedno kulturo, obenem pa
hočejo s temi literarnimi težnjami poudariti tudi izven-
literarno solidarnost najprej seveda s slovanskimi na-
rodi, potem pa s kulturami ostalega sveta, ki ne ubija
in ne negira vrednot in življenjskih pravic, na katerih
počiva naša kultura in naše življenje». In tako je zdaj
takoj za podkarpatorusko številko prišla na vrsto ju-
goslovanska kultura, to je nekaj pregled književnosti
v Jugoslaviji: slovenske, hrvatske in srbske, ki more
nuditi tuju sliko bogate pestrosti in etnografskih raz-
ličnosti. Tako se kažejo uredniku dr. A. Mrazu ju-
goslovanske književnosti: »Kakšne ideje in estetike
podnete in bogastva morejo dati našemu človeku da-
našnje jugoslovanske literature! Iz kakih komplicirane
in kulturne in socialne resničnosti rasto! Od slovenskih
vrhov do Adrije in južne Srbije ter Vojvodine; kakšno
pestro življenje! Na enem koncu države se uravnava v
življenje svojih nemških in italijanskih sosedov, v dru-
gem kraju vidimo premagovanje posledic avstrijskega in

madžarskega gospodarstva, drugje zopet čutimo bo-
gato primesi turške supremacije! Nad vsem tem se
vrsti v enem kraju in družbi vpliv nemške in italijanske
izobrazbe, drugo francoske, zlasti pa stopinje vplivov
ruske kulture, ki je močno vplivala na jugoslovansko
književnost že vsa desetletja, da, stoletja! In kako pes-
tra je podoba družbe? Junaska tradicije Črne gore,
industrializacija Slovenije, protimestna oblika hrva-
tskih idejnih tendenc, neznatost in širina vojvodinskih ravn-
in, v primeri z gorskimi ljudmi Bosne in južne Srbije,
junaski in velikomestni Beograd kot nasprotje življenju
vasi: to vse se dotika gledalca s svojo mnogobraz-
nostjo in notranjo dinamiko. Tudi preteklost je bila ta-
ko polna nasprotij in razlikovnosti! Prav tako pa tudi
verske razmere: poleg katoliških Slovencev in Hrvatov
žive protestantski naseljenci, pravoslavni Srbi, moha-
medanske skupine, ki predstavljajo v jugoslovanskem
organizmu posebno kulturno prvine, danes že ustvar-
jajočo in važno. A v jugoslovanskem morju je še polno
drugih otkov in plemen. Ta socialna pestrost in zgo-
dovinska slikovitost jugoslovanskega nas zanima tudi
kot temelj, iz katerega rasto tudi jugoslovanske knji-
ževnosti z vsemi svojimi regionalnimi posebnostmi ter
svojo težnjo, včleniti se v evropske literarne mani-
festacije. Ta proces je buren, poln notranjih nasprotij,
bore se v njem diametralno različne sile, toda ta raz-
nolikost je pozitivni činitelj, ki je v dnu simfonije ju-
goslovanske literature, do katerih ima naša besedna
kultura danes svoj pozitivni odnos.»

S temi besedami je urednik poslal med Slove-
ke dvojno številko »Slovenskih pohladov« (Slovaških po-
gledov) na sto straneh. Vse tri jugoslovanske literature
— srbska, hrvatska in slovenska — so predstavljene
po svojih najboljših poveljih pisateljev, v kolikor je pač
možgost zaradi prostora. Ta številka ne bo biti antolo-
gija vsega najboljšega, temveč hoče nuditi samo kratek

Perilo je gotov denar!

Prav tako kakor prinaša kapital obresti, tako
podaljšate s pravilnim pranjem trpežnost perila
in s tem prihranite v gospodinjstvu nepotrebne
izdatke. Edini pogoj je, da uporabljate za pranje
milo, ki temeljito pere in pri tem varuje perilo.

SCHICHT^{ovo}
TERPENTINOVO
MILO

pere bleščeče belo

ni kanonik in župnik, dr. Kulovec Franc, se-
nator, dr. Odar Alojzij, univ. profesor, dr. Peč-
jak Gregorij, predsednik KTD, Zaplotnik Ign.,
katehet v Ljubljani in Košiček Jožef, urednik
v Ljubljani.

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani proda
na prvi ustmeni dražbi 15. septembra 1938, v pri-
meri neuspele, pa na drugi ustmeni dražbi dne
26. septembra 1938 v 13. skupinah skupno pribli-
žno 10.665 plm smrekovega in jelovega lesa, ki
ga izdeluje v lastni režiji žumska uprava Bled. —
Dražbene in prodajne pogoje kakor tudi vse in-
formacije dobe zainteresirani pri zgoraj navedenih
uradih.

Mednarodni borzni indeksi je od 15. do
20. avgusta 1938 ostal neizpremenjen na 62.7.
Znašel je dne 20. avgusta na posameznih bor-
zah (v oklepajih podatki za 15. avgust): Berlin
44.8 (44.6), London 60.8 (61.3), Pariz 53.3 (52.8),
Bruselj 41.0 (41.7), Amsterdam 59.1 (59.6), Stock-
holm 27.3 (27.4), Curih 62.1 (63.1), Praga 80.7
(80.9), New York 80.9 (78.4).

Darila Ljubljanskega velesejma za obiskovalce so
razstavljena v novi Mayerjevi palači, Wolfova ulica.
Nagradno žrebanje kuponov velesejmskih vstopnic bo
12. septembra ob 5 popoldne na velesejmu pred pavil-
ijonom »K«.

Slinavka in parkljevka v Nemčiji. Po stan-
ju dne 15. avgusta je bilo s slinavko in parkljevko
okuženih na področju nekdanje Nem-
čije 714 okrajev s 15.252 občinami in 147.208
dvorci. V nekdanji Avstriji je okuženih 36
okrajev, 342 občin in 6068, od tega v 94 občin-
nah in 2787 dvorcih na novo.

Borza

24. avgusta 1938.

Denar

V zasebnem kringlu je ostal angleški funt
nepremenjen; v Ljubljani in Beogradu na 237.20
do 238.80, v Zagrebu na 238 blago.

Nemški čeki so se nadalje učvrstili: v Ljub-
ljani na 14.40—14.60, v Zagrebu na 14.38—14.58,
v Beogradu na 14.4162—14.6162. Nadalje so v Za-
grebu beležili za sredo septembra 14.20—14.40,
za konec septembra 14.355—14.555.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28.90—29.60,
v Beogradu 28.95—29.65.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1.014.188,
v Beogradu 4.169.000 din. V efekth je bilo v Bel-
gradu prometa 258.000 din.

Ljubljana — tečajsi primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2380.16—2394.76
Berlin 100 mark	1742.03—1755.91
Bruselj 100 belg.	733.69—738.75
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	211.90—213.96
Newyork 100 dol.	4317.88—4354.19
Pariz 100 frankov	118.64—120.08
Praga 100 kron	150.08—151.19
Tret 100 lir	228.44—231.53

Curih. Beograd 10, Pariz 11.9525, London 21.295,
Newyork 436.50, Bruselj 73.63, Milan 23, Amsterdam
238.75, Berlin 174.90, Dunaj 30, Stockholm 109.80, Oslo

107, Kopenhagen 95.075, Praga 15.065, Varšava 82.25,
Budimpešta 86.50, Atene 395, Carigrad 3.50, Bukarešta
325, Helsingfors 9.39, Buenos Aires 112.25.

Vrednostni papirji

Ljubljana: Državni papirji: 7% inv. pos. 98.50
do 99.50, agrarji 62—63, vojna škoda promptna
484—485, begl. obv. 92.50—93.50, dalm. agrarji
92.50—93.50, 8% Bler. pos. 98—99, 7% Bler. pos.
93.50—94.50, 7% pos. DHB 98.50—99.50. — Del-
nice: Narodna banka 7.200—7.300, Trboveljska
175—185.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicije posojilo
99.50—100, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 484—
486, belg. obveznice 92.50—93.50, dalm. agrarji 91.50—
92.25, 4% sev. agrarji 61.50—62, 8% Blerovo posojilo
98.50—99, 7% Bler. pos. 94—95, 7% pos. Drž. hipote-
karnne banke 99 den. — 7% stab. pos. 98—99. — Del-
nice: Nar. banka 7.250 den., Priv. agrar. banka 230 de-
nar, Trboveljska 174—175, Tov. sladkorja Bečkerek
600 blago, Osješka livarna 180 den., Dubrovačka 350
denar, Jadranska plovlva 350 den., Oceania 770 blago.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 99.50—
100.50, agrarji 62.50—63, vojna škoda promptna 484.25
—484.50, za konec decembra (484.25), begluskne obvez-
nice 92.75—93, dalm. agrarji 91.75—92, 4% sev. agrarji
61.25 denar, 8% Blerovo posojilo 98.50 den., 7% Bler-
ovo posojilo 93.75 den., 7% pos. Državne hipotekar-
ne banke 99 den., 7% stab. posojilo 98 den. — Delnice:
Narodna banka 7.275—7.300, Privileg. agrarna banka
233.50—234.50 (233.50).

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Trgovski promet na sejmu v Kranju 22. avgusta
tega leta. Na sejem je bilo prignanih 54 volov, 5 krav,
1 tele, 2 bika in 27 ovac. Pripeljanih je bilo tudi 40
svinji in 41 prašičev. Prodanih je bilo 41 volov, 4 krave,
1 tele, 2 bika, 12 ovac, 32 svinji in 28 prašičev.

Cene živine in kmetijskih pridelkov na sejmu v
Kranju dne 22. avgusta t. l. Voli 1. vrste 6.25 din, voli
2. vrste 5.50, voli 3. vrste 5; telice 1. vrste 6.25 din,
telice 2. vrste 5.50, telice 3. vrste 4.75; krave 1. vrste
5.25 din, krave 2. vrste 4.50, krave 3. vrste 4; teleta
prve vrste 8.50 din, teleta 2. vrste 7; prašiči špeharji
10.25 din, prašiči pršutarji 8.50—9 din za kilogram
teže. Mladi pujski 7 do 8 tednov stari 145—235 din za
komad. Goveje meso 1. vrste prednji del 10 din, zadnji
del 12; goveje meso 2. vrste prednji del 9 din, zadnji
del 11; goveje meso 3. vrste prednji del 8 din, zadnji
del 10; svinjina 14—16 din, slanina suha 22—26 din,
svinjska mast 19 din, čisti med 22—24 din, neoprana
volna 24—26 din, oprana 34—36 din; goveje sirove
kože 8—10 din, telečje 11, svinjske 6 din za kilogram.
— Pšenica 190 din, ječmen 175, rž 180, oves 150, koruza
170, fižol 200—250, krompir 100, lucerna 1900, seno 70,
slama 45—50, jabolka 1. vrste 700, 2. vrste 500, 3. vrste
350, hruške 1. vrste 800, 2. vrste 600, 3. vrste 450,
česnje suhe 1200, 2. vrste 1100, 3. vrste 1000, pšenična
moka 300—340, koruzna moka 225, ržena moka 300,
ajdova moka 475—500 din in koruzni zdrob 275 din za
100 kg.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. — Tendence ne-
izpremenjena. — Promet srednji.

namreč Slovaka Irmlerja oznaka dr. Prijateljvega
odnosa do slovenščine v glavnem na osnovi njegove
»Borbe za individualnost slovenskega literarnega je-
zika«, deloma pa tudi na podlagi osebnega stika, ter
je s tem postavil lep spomenik velikemu našemu knji-
ževnemu zgodovinarju, kritiku in učitelju; drugi esej pa
je napisal urednik dr. Tine Debeljak ter je akusl
predstaviti in označiti vse generacije, ki so aktivno so-
delovale pri povojni slovenski književnosti do zadnjih
dni, ozirajoč se pri tem tudi na tiste, ki so tej književ-
nosti postavili temelj (slovenska moderna).

Tako vidimo, da je slovenska književnost tudi z
ozirno na srbohrvatsko dostojna, da odlično uposte-
vana, kar moremo pripisati samo poznanju naših raz-
mer in vrednot urednika dr. Mraza, pa tudi veliki
ljubezni do nas slovaškega pesnika in publicista G.
Kolomana Geraldinija, ki pripravlja antologijo sloven-
ske lirike in izdal že preje več prevodov iz naše mo-
derne pesmi. Tako je prav v tem letu v istih »Pohla-
dih« priobčel besedo o župančiču obenem s prevodom
»V vlakcu«. Ze po izidu te dvojne številke je pa pri-
občil v »Slovenskem hlasu« prevod Cankarjevih črtic
ter Gradnikovih pesmi, kar smo že omenili v našem
listu, poleg tega pa še prav v zadnjem času sonet
Srečka Kosovega »Sam, sam hočem biti...« G. Gerald-
inij, ki je prevedel vse slovenske pesmi, novele in
doneske in tudi priredil slovenski izbor, moramo biti od
erca hvaležni za njegovo poštvalnost in ljubezen,
s katero spremlja našo kulturno življenje in ga pred-
stavlja svojim rojakom. Med slovenskimi in slovaškimi
kulturnimi delavci vlada prav po zaslugi medsebojnih
akademskih izmenjav prirčno sodelovanje, kar rodi
najlepše sadove, med katere smemo šteti tudi ta slo-
venski izbor v slovaški osrednji književni reviji.

Minister uradno pleza na Montblanc, da bi odprl novo planinsko koč 4362 m visoko

V Parizu so pretekle dni napeto brali poročila, ko je francoski vzgojni minister Jean Zay uradno plezal na Montblanc. Z njim je šel tudi minister za delo Frossard, ki pa je svojega tovariša spremljal le nekaj časa in je bil namenjen priti le do pod vrha. Ministra sta bila namenjena na Montblanc, da bi tamkaj slovesno odprla najvišjo francosko planinsko koč »Vallone«, ki jo je bil 4362 metrov visoko zgradil francoski alpski klub. Sprva je bilo rečeno, da pojde na to uradno planinsko ekspedicijo tudi podpredsednik Chautemps, vendar je bil njegov obisk pozneje preklican, ker je lažje obolel.

Na vznožje Montblanca je drla cela armada časnikarskih poročevalcev in fotografov, ki so hoteli v besedi in sliki opisovati to ministrsko popotovanje na vrh Montblanca, kar je vsakakor velika redkost. Ob vznožju Montblanca leži mesteca St. Gervais, kjer se je zbralo ob tej priliki vse polno radovednega ljudstva. Tamkaj so zunaj na cesti postavili dva velikanska daljnogleda z napisom: »Skozi ta dva daljnogleda bo za dva franka lahko vsakdo gledal ministrsko planinsko karavano«. In okoli se je ljudstva kar trlo.

V planinskih poročilih o pripravi na ta izlet je bilo naglašeno, da ta ministrski pohod

na vrh Montblanca ni nikak družinski izlet, marveč prava planinska plezalna tura. Iz doline sta se ministra seveda najprej peljala z železnico. Ko sta stala že v vlakcu, sta stopila k oknu ter s kozarcem vina v roki skozi okno napila na dober uspeh te ekspedicije. Nato je gorska železnica visoke goste in njuno družbo potegnila 2500 metrov visoko do meje ledenikov. Tukaj je vsa družba nekaj ur počivala, nakar se je začela prava gorska tura.

Vsa družba je bila razdeljena v več delov, in je bil vsak del privezan na svoje vrvi. Vsak del je imel svoje nosače in svoje vodnike. Tako so po večurnem napornem plezanju srečno prišli do planinske koč Tete Rousse, ki stoji 3 tisoč metrov visoko. Tukaj je družba imenitno večerjala in prenočila. Drugo jutro je bila sobota (20. avgusta), ko je družba odrinila na najtežji del svoje ture.

V soboto so bili visoki gospodje že ob 4 zjutraj na nogah. Za njihovo varnost na tem najtežjem delu proge niso skrbeli le navadni gorski vodniki, marveč oddelek francoskih alpskih lovcev. Tega dne ni smel nihče v te stene, kdor ni spadal k ministrski družbi, da bi nihče ne mogel zviška prožiti kamenja in skal na gorske plezalce. Od tukaj naprej je vzgojni minister sam brez tovariša nadaljeval

svojo pot. Ministra sta sicer imela spodaj do podnožja še mnogo več spremljevalcev, vendar ni imel vsakdo tistega poguma in tiste sile, da bi bil šel na vrh. Zato so za take goste letala letala, ki so krožila nad Montblancem. Iz letala so potem drugi lahko gledali, kako ekspedicija napreduje, zlasti pa, kaka bo slavnost, ko bodo odprli novo koč.

Zadnji del pota je bil najbolj naporen. Žal pa je karavano sredi stene presenetila huda nevihta z viharjem. V zadnjem hipu so se vsi člani ekspedicije še mogli zateči z ledenika v bližnjo koč, kjer je bilo seveda že vse pripravljeno za gostoljuben sprejem. Ko je zunaj divjal vihar, so v koči vsi gospodje mirno večerjali ter se krepčali. V koči pa je bilo pripravljenih le 60 ležišč, gospodov iz ministrskega spremstva pa je bilo vsega skupaj, kakor se je v koči ugotovilo, kar 118. Zato so morali visoki pariški gospodje spati kar na slami ter na tleh. In pariški listi od nedelje zvečer so že prinesli silko, kako minister v krasni svileni pižami s svojimi spremljevalci sedi na otepu slame.

Neurje pa ni hotelo pomehati, zaradi tega se je morala vsa ekspedicija vrniti, ne da bi bila mogla na vrh. Po velikem trudu in hudih naporih so srečno prišli v nedeljo zvečer nazaj v mesteca St. Gervais, kjer so ministra slovesno sprejeli. Dasi pa se je prva francoska ministrska ekspedicija na vrh Montblanca prvič ponesrečila, je minister izjavil, da sedaj nikakor ne odneha, marveč da bo še drugič naskočil Montblanc, in sicer dne 30. avgusta.

Angleški konzularni uradnik kapitan Tomas Kendrick, ki so ga nemške oblasti prijele, ker so ga osumili, da vohuni. Nato so ga izgnali iz Nemčije

Marijina kapelica v polarni puščavi

Sloveči ameriški »ledeniški duhovnik« je zuit pater Hubbard deluje kot dušni pastir v ameriških severnih polarnih krajih. Zadnje čase je deloval v naselbinu Nuivak, ki je najbolj severna ameriška naselbina. Tukaj je s pomočjo nekaterih svojih spremljevalcev zgradil majhno Marijino kapelico. Ko je pater pred kratkim v svojem čolnu srečno prevozil Beringovo ožino ter se vrnil med svoje vernike v kraju Nuivak, kar je bilo prav na dan svetega Ignacija Lojolskega, je v novi kapelici daroval zahvalno sveto mašo.

Pozna jo.

Gospodinja: »Ali ste imeli danes obisk?«

Služkinja: »Da, gospa, teta me je obiskala.«

Gospodinja: »Recite teti, da naj prihodnjič ne pusti cigarinah ogorkov na pianinu.«

Skrivnost Baldwinovih papirjev

Bivši angleški ministrski predsednik Baldwin sedaj mirno živi na deželi na svojem posestvu. Mož se v svojem gradiču v Ashley Hall ukvarja menda precej z vrtnarstvom, zlasti pa ljubi cvetlice. Zato je bil tudi povabljen, ko so odpirali razstavo cvetlic. Pri tej priliki je Baldwin imel krajši nagovor, ki pa je v njem med drugim povedal tudi tole:

»Sedaj pregledujem svoje papirje, ki še neurejeni leže v mojih pisarnah. Če bom med temi svojimi papirji našel tudi take, ki bi po moji smrti koga utegnili spraviti na vislice, jih bom takoj uničil. To delo pa bo dolgotrajno, ker bom za to potreboval najmanj tri mesece.«

Prebrisana tihotapska zvižgača:

Cigarete financarju na glavo

Iz Bruslja poročajo tole veselo tihotapsko zgodbo:

Blizu Saint Quentina na belgijsko-francoski meji leži precej velik gozd, ki so včasih skozenj tihotapci živahno tihotapili blago iz ene države v drugo. Kajpada te tihotapske veselje ni dolgo trajalo, ker jim je bila financa obeh držav kmalu za petami. Financarji so tisti gozd prav močno zastražili. Vsak dan in vsako noč leži tamkaj finančna straža v zasedi ter preži na tihotapce.

Te dni se je po tistem gozdu smukal belgijski finančni stražnik Henri Dupont. Bila je že temna noč, on pa je mirno ždel v svojem skrivališču ter prežal. Naenkrat je nad seboj zaslišal nekako žvižganje. Brž se je ozrl, da bi pogledal, kako in kaj. Preden pa se je dobro ovedel, se mu je na glavo nekaj usulo. Prižgal je električno svetilko in v svoje velikansko začudenje videl, da mu je nekdo od nekod na glavo stresel polno škatlic s cigaretami. Stražnik posluša, pa v gozdu je vladala nočna tišina. Niti list se ni ganil na drevju. Preiskal je gozd in drevje, pa ni našel nobenega sledu o človeku, ki bi mu bil mogel stresiti cigarete na glavo.

Drugi večer je stražnik zopet prišel na tisti kraj v gozdu in skrit poslušal. Ob določenem času je znova nad njim nekaj zažvižgalo, le da se tokrat ni nič usulo. Pač pa je sedaj spoznal, odkod približno je prišel tisti žvižgajoči šum in kam je izginil. V mraku precej svetle noči je tudi lahko opazil, da je takrat po zraku letel nekaj predmet. Sedaj je bila vsa finančna straža po koncu. Cele tedne so preiskavali vso okolico, a niso nič našli, čeprav so vedeli, da nekaj ni v redu. Vsakega večera so slišali na tistem kraju tisto prav čudno žvižganje. Kadar je bilo prav jasno, takrat ni žvižgalo. Kakor hitro pa je bilo manj svetlo ali pa celo megleno, takrat je zopet na vso moč žvižgalo skozi gozd.

Nazadnje pa so le dognali, kako in kaj je. Nikarte si misliti, da je kaj strašilo. Stvar je bila precej enostavna, čeprav na vso moč prebrisana. Blizu meje na belgijski strani ima

svojo kmetijo belgijski kmetič, ki ima ne daleč od meje na francoski strani svojega soseda. Ta dva moža sta se dogovorila, da bosta po zraku tihotapila blago. Omislila sta si vsak po en stroj, ki meče težje predmete po več sto metrov daleč. S tem katapultom, kakor se ta reč imenuje, sta potem vsako noč metala drug drugemu tihotapsko blago čez mejo. Tako sta brez skrbi lahko tihotapila, ne da bi se jima bilo treba bati, da bi zašla v roke čuječim financarjem. Dobro sta vedela, da financarji tiči v grmovju ali v gozdu. Ona dva pa sta se smejala, ko je blago nad glavo financarju frčalo v drugo deželo. In zadeva bi se še danes morda prav bujno in dobičkasno razvijala, ko bi tistega večera katapult svojih cigaret ne bil stresel ravno financarju na glavo.

Tisti cigaretni dež pa je opozoril financar, da je postala previdna in je nazadnje našla oba grešnika na tej in na oni strani. Sedaj je konec.

Smrt v gorah

Skupina rimskih hribolazcev je plezala na vrh Grandes Jorasses v masivu Montblanca. Ko so se vračali, so opazili, da jim manjkajo trije tovariši, ki so bili skupaj privezani na vrh. Takoj nato so pa globoko pod seboj v brezdnu zagledali tri mrliče, ki so bili padli s stene v prepad. Plezali so k njim in v njih spoznali svoje tri pogrešane tovariše, ki so bili že mrtvi. Poklicali so reševalno ekspedicijo, ki pa je v snežnem metežu imela težavno delo. Celih 18 moč je moralo reševati mrtva trupla, preden so jih spravili v dolino.

V nedeljo 21. t. m. so padli s stene Totenkirchl v masivu Wilder Kaiser v tirolskih gorah 4 plezalci, izmed katerih je eden, Schmid, v terek onemogel priplezal do bližnje koč in povedal za nesrečo. Reševalci so njegove tri tovariše našli mrtve. Vsi trije so Monakovčani.

V gorovju Kleiner Traith pa sta v petek 19. t. m. popoldne padli s stene dve ženski. Ena je ostala skoraj nepoškodovana, medtem ko je druga obležala mrtva ter so jo v soboto prenesli v dolino.

Bivša boksarja - petrolejska kralja

Gene Tunney na levi in Jack Dempsey na desni sta bila včasih huda nasprotnika v boks, ki pa jima je prinesel poleg slave tudi lepe milijone. Sedaj sta ta dva nekdanja boksarja sklenila, da se ne bosta več boksala, marveč da bosta svoje milijone prijateljsko vložila v delniško družbo, ki bo izkoriščala petrolejske vrelce v Teksasu

Šest dni do glave v močvirju zakopan

Strašno zgodbo je doživel farmar Jones v Kanadi, kakor poročajo iz kanadskega mesta Belleville. Bilo je takole:

Farmar Jones, ki je 44 let star, se je iz mesta peš vračal domov na svojo kmetijo. Bila je že noč in moral je po stezi, ki vodi skozi močvirje. Po nesreči pa je v temi s steze zašel v stran, nakar je zašel v močvirje. Tenka gošenja plast mahu se je pod možovo težo takoj udala, nakar se je mož do podpadu vdril v močvirje. Začel je takoj na ves glas klicati na pomoč, vendar daleč okoli ni bilo žive duše, ki bi ga bila slišala in mu prihitela na pomoč. Skušal se je sicer izmotati iz močvirja, vendar je bilo vsako prizadevanje zaman. Pač pa je vsak hip jasneje občutil, kako ga močvirje še globlje vleče vase. Nazadnje ga je že tako globoko potegnilo, da je le glava in ena roka molela iz močvirja. Vsak hip ga je močvirje grozilo zadušiti.

V tem je k sreči blizu sebe zapazil korenino, za katero se je z vso silo prijel, da ga ni več tako silno vlekel navzdol. Korenina pa je žal bila prešibka, da bi se bil po njej mogel potegniti iz močvirja. Bila je vsaj tako močna, da ga je držala. Tudi to mu je bila ne mala tolažba. In tako je vztrajal do jutra prihodnjega dne, ko je upal, da ga bodo našli ljudje in ga rešili.

Drugo jutro je prišlo in z njim novo upanje. Mož pa je ponoči v svoji grozi že tako kri-

čal, da mu je sedaj zjutraj glas docela odpoval. In res so prišli ljudje mimo po bližnji stezi, a nihče ni opazil človeške glave, ki je nedaleč od steze molela iz močvirja. Klicati pa ni več mogel, vsaj tako na glas ni mogel več zaklicati, da bi bil njegov glas na stezi kdo slišal. Tako je minil tisti dan in sledila je noč. In celih pet dni je še ta nesrečnejši preživel v tistem strašnem močvirju, ne da bi bil kdo slutil njegovo bližino. Ljudje so hodili čisto blizu njega, pa ga nihče ni opazil. On pa se jim ni mogel dati spoznati.

Od napora in lakote je skoraj omedleval, ter je izgubil vsakršno upanje, da bi bil še kdaj rešen. Vse dni je videl po stezi hoditi svoje prijatelje in domače, ki so ga neutrudno iskali. Njegove duševne muke so bile silne. Mimo je prišel tudi neki tujec, ki ni bil iz tistih krajev. Ta je šel v vasi slišal, da pogrešajo farmarja, ki se je ponoči vračal skozi močvirje ter ga sedaj že celih 5 dni brezuspešno iščejo. Ko je tujec to slišal, se je spomnil, da je pod stezo videl nekaj, kar je bilo človeški glavi podobno. Misli je, da je kak štor, ali pa da se kdo za štorom skriva. Ko je torej sedaj slišal, da pogrešajo človeka, je brž povedal, kaj je videl in kje. Domači so hitel tjakaj in res našli nesrečnega.

Morali pa so od steze do njega položiti široke deske, da se jim ni vdiral, nakar so ga po 6 dneh potegnili ven ter rešili.

Egiptovska kraljica-mati je te dni obiskala Genovo v družbi svojih dveh najmlajših hčerk

Naša slika nam kaže razstavo angleškega kluba zasebnih letalcev, ki so razstavili svoja letala in padala

Iz Julijske krajine Na Sv. Višarjah sneži

Sv. Višarje, 22. avgusta.

Ko pišem te vretice, sneži tukaj okrog Marijinega svetišča, da je veselje. Sneg pada v rjuhastih kosmičih, vendar ga zemlja sproti popljuje, ker je prej deževalo. Včeraj proti večeru sta dospeli sem gori k višarski Materi božji dve večji skupini romarjev: 51 iz Pliskovice na Krasu in 43 s Cola na Vipavskem. Ker niso računali na tak skok v zimo — s snegom je pritisnil tudi sever — marsikoga nekoliko zebe. Vendar smo vsi dobro razpoloženi, ker nudi pogled v rahli, mirni melez snežink svojevrstno lepoto. Tudi nas vsi domači in vdomačeni vremenski preroki tolažijo, da nam bo sneg v par urah prinesel lepo vedro vreme. In kdo si tega ne želi tu v osrčju nebotičnih velikanih, ki tako zapeljivo vabijo!

Ko sem doromal v soboto zjutraj sem gori, je bilo prav prijetno, sončno. Prerokbe za drugi dan, nedeljo, so bile pa neugodne. Jug je tiščal na dan, cementni tlak v cerkvi je bil ves vlažen, obetal se je dež. In res je včeraj zjutraj padel rahel dež. Popoldne je bilo večinoma megleno, oblačno. Ob Montaževih stenah so se vlačile sive megle, se trgale, pa zopet kopičile. Od časa do časa je pa sonce presekalo sivo, temno obzorje in zasmejal se je nam široki predel vedrega neba. Zvečer se je pa docela zjasnilo in mnogi so delali že izletne načrte za drugi dan. Poznavalci nebesnih znamenj so pa ostali črnogledi: zvezde so bile preveč svetle, velike. Imeli so prav. Ko sem okrog štirih, s prvim svitom pogledal skozi okno, je bilo nebo zastrto z oblaki, ponekod obloženo z grozečo črmino. Proti osmim je s sivga neba začelo deževati, sedaj pa sneži. Obzorje je okrog in okrog zadelano, samo ozka špranja nam dovoljuje bežen pogled v Zabnice, vendar nas upanje ne zapusti, ampak še rase.

Kakor izvem iz prvega vira, je obisk Svetih Višarj letos rekorden kljub večkrat slabemu vremenu. Tudi včeraj je bilo tu nad osem sto romarjev. Prišli so od vseh božjih vetrov naše Julijske krajine v večjih in manjših skupinah. Iz Cepovana, Gorenjega polja, Kojškega so se pripeljali z avtobusi, iz Trsta, Istre, s Krasa, iz Idrije, Vipavske doline, Gorice in okolice, Brd, Baške doline, Cerkna in še Bog ve odkod so priromale pa ožje družbe, vsi, tudi par Jugoslovancev in večje število Korošcev iz Podkloštra, so pa bili dobre, razigrane volje. Vse to govori in dokazuje, kako privlačna sila Sv. Višarj narašča, kako zvabi k sebi vernike, ki še pred par leti za romanje k višarski Pomočnici niso imeli nobenega veselja. Naši ljudje se z vedno večjo vnemo zatekajo sem gori, kjer najdejo uteho v težkih dneh, obenem se pa navdušujejo ob lepoti naše zemlje in poglabljajo povezanost med posamezniki predeli naše krajine. Spoznavamo se vedno bolj: od vekovitih snežnikov do sinje Adrije, in to ni slabo.

Vladni načelnik Mussolini obišče v drugi polovici septembra Julijsko krajino. Napovedan je obisk Trsta, Gorice in Vidma, najbrž v dneh od 20. do 22. septembra.

Lepa manifestacija prekmurske mladine

V nizu številnih letošnjih mladinskih prireditvev gotovo ni najzadnja prireditev fantovskega in dekliškega odseka v Murski Soboti v nedeljo 21. avgusta. Tudi tukaj veljajo besede: »Naše vrste se širijo, narod objemajo, mladino k delu zbirajo, iz nižin v višave vzorov dvigajo.« Kljub temu, da je mnogo fantov in deklet od doma v tujini, kjer si služijo na sezonskem delu vsakdanji kruh, je bila prireditev veličasten odraz zdravega in pogumnega stremljenja mlade prekmurske generacije, ki hoče v trudu in znoju graditi domu slavo in čast. Prireditev je bila združena z blagoslovitvijo praporov fantovskega in dekliškega odseka. Številne udeležence, ki so prispeli od blizu in daleč, iz Slovenskih goric, Ptuj, Ormoža in Ljutomera, je na postaji pričakovala godba. Razvrstili se je pester spreved, v katerem so korakali botri in botrice, zastopniki sosednjih okrožij, podzveze, ter dolge vrste članov in članic ter mladcev. Prapora fantovskega odseka in dekliškega krožka je blagoslovil domači gospod župnik. Po pridigi na prostem je bila slovesna sv. maša v župni cerkvi. Popoldne je bil na igrišču SK Mure telovadni nastop murskosoboškega okrožja. Nad 3000 ljudi se je zbralo ter živahno pozdravljalo nastopajoče. Med številnimi odličniki in duhovščino moramo zlasti omeniti g. okrajnega načelnika Bratino in zastopnika poveljnika mesta. Ko se je pojavil na taborišču vodja Slovenske krajine g. Klekl, ga je ljudstvo, zlasti mladina, navdušeno pozdravilo. Popoldansko prireditev je otvoril predsednik okrožja g. Kerec. V imenu mariborske podzveze je pozdravil navzoče g. Stefan Falež, čigar pozdravne besede so navzoči z navdušenjem sprejeli. Govoril je tudi okrajni načelnik Novak. Nastopajoči člani, mladi in dekleta so izvedli vse točke telovadnega sporeda v splošno zadovoljnost.

Ob tej priliki pa moramo vprašati tiste iz drugega tabora, kdo ima v Murski Soboti več srčne kulture, ali tisti, ki ob priliki nastopa drugače mislečih ljudi stoje mirno ob strani in samo opazujejo, ali tisti, ki ob podobni priliki, kakor se je to zgodilo ob tej prireditvi, vso noč izvajajo in razgrajajo ter maežajo po stenah svoj pozdrav in onečajo celo najvišjo avtoriteto v državi. Sodbo o takem »viteškem« obnašanju si naj ustvari vsak sam!

Mladina vsega Prekmurja, ki se zbira v fantovskih odsekih in dekliških krožkih, gre dvignjenih glav krepko po začetni poti naprej — po poti zvestobe Bogu, slovenskemu narodu in jugoslovanski državi. Katoliške mladine ni strah, če v temi skrivajo sove!

Jadralna skupina „Poljane“

Zadnja leta se tudi v naši domovini vedno bolj kaže zanimanje za letalstvo. K temu je mnogo pripomoglo prizadevanje domačih organizacij, ki se bavijo s širjenjem tega športa med nami, mnogo pa tudi silen razvoj letalstva v modernih državah.

Za naše razmere je posebno važna ena pa-noga letalstva, t. j. jadralno letalstvo. Jadralno letalstvo si pridobiva tudi med ljudstvom vedno več navdušenih pristašev. Glavni vzrok temu je pač dejstvo, da je motorno letalstvo sedaj še tako drag šport, da ga morejo gojiti samo ljudje, ki so zares premožni.

K razmahu jadralnega letalstva v Sloveniji so največ pripomogli dijaki, po večini srednješolci, ki še danes predstavljajo večino članstva v jadralnih skupinah. Zanimanje za jadralno letalstvo pa je tudi med drugimi poklici zelo živo. To najbolj dokazuje ustanovitev jadralne skupine »Poljane«, ki se je ustanovila letošnjo pomlad. Člani te skupine so v veliki večini obrtniki, včlanjeni pri ZFO. Po celodnevnem bivanju v delavnicah se zbirajo zvečer v svojih prostorih na II. drž.

PHILIPS 'love' Zvezde
NA NEBU RADIOV!

Naravnavanje s pomočjo radio-klavirja.

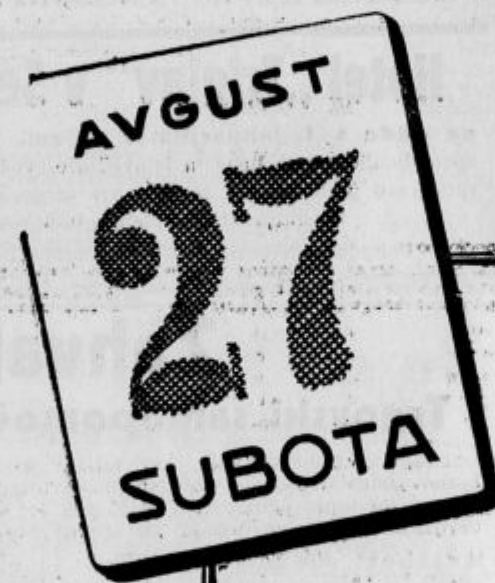
Zadošča pritisk s prstom in že imate svojo najljubšo postajo. Nova klaviatura postaj, edinstvena v preciznosti izvedbe omogoča lahek izbor 8—12 postaj brez naknadnega naravnavanja.

Presenetljivo izboljšanje prejema kratkih valov.

„Slednjič vendar resnično dobra kratkovalovna godba“ pravi vsak, ki sliši novi Philipsov prejemnik s pre-ampli vezavo. Prvič na trgu prejemniki z dovršenim kratko valovnim delom, ki omogoča močan prejem na kratkih valovih brez vsacega šuma.

Novi prvovrstni, ceneni superji.

Ceneni superji izredne reprodukcije že za mal denar. - Prejem tudi najoddaljenejših postaj za ceno, za kakršno ste preje kupili prejemnik s samo enim krogom.

OBJAVA
nove Philips serije
v soboto, dne 27. avgusta
pri radio trgovcih in potom oglasov

Sport

Jadranski pokal:

Odločilno srečanje Viktorija: Ilirija

Spor v plavalni sekciji SK Ilirije, ki je dosegel v zadnjih dneh svoj višek, tako da je vodstvo kluba že oficijelno odpovedalo nadaljnje sodelovanje Ilirije v tekmovalstvu za Jadranski pokal, je bil v poslednjem trenutku ugodno rešen. Nedvomno je ta rešitev v korist kluba samega, kakor tudi vsega slovenskega plavalnega športa, tako da bo vsa naša športna javnost gotovo z veseljem pozdravila ta dokaz zrelosti v ilirijanskih plavalnih vrstah.

V nedeljo se bo torej odigrala najbolj zanimiva in napeta borba v letošnjem tekmovalstvu za

Jadranski pokal med lanskim zmagovalcem Ilirijo in letošnjim rajresnejšim kandidatom za prvo mesto — sušaško Viktorijo. Viktorija nastopi kompletna in so njeni tekmovalci že dospeli v Ljubljano. Ilirija pa bo nastopila v tem srečanju z doslej najmočnejšo postavbo; kajti ob tej priliki bo prvič letos startal za barve svojega kluba poleg vseh ostalih tudi najboljši jugoslovanski plavalec crawlist in rekorder Draško Wilfan. Z zanimanjem se tudi pričakuje nastop Toneta Cerarja, ki je pred kratkim dosegel na evropskem prvenstvu v Londonu tretje mesto v prsnem plavanju.

Kako se je razvijal svetovni rekord v metu kladiva?

Včeraj smo na kratko sporočili, da je Neme Hein postavil v metu kladiva nov svetovni rekord z oznako 58.24 m. To se je zgodilo 21. avgusta letos o priliki nitiinga pri ameriškanskem športnem nastopu v Osnabrück. Ravno četrstoletnja je bilo treba za to, da je padel rekord, ki ga je postavil leta 1913 Amerikanec Ryan z metom 57.77 m. Celih pet in dvajset let so naskakovali Ryanov rezultat in nihče ni mogel preko njega. Šele sedaj se je posrečilo Nemu Heinu, da ga je zrušil. Nastane pa vprašanje, kdaj bo železna krogla sfrčala preko 60 m. Morda prej, kakor si mislimo, kajti po uspehih današnjih atletov se nam nehoti vsiljuje prepričanje, da človeške sposobnosti in spretnosti ne poznajo nobenih meja.

Poglejmo nekoliko zgodovino rekordov v metu kladiva. Kot prvega svetovnega rekorderja v kladivu navajajo Angleža Harry Leakeja, ki je leta 1868 14 in pol funta težko železo vrgel 30 m daleč. Tedaj seveda še ni bilo predpisane kroga kladiva, dandanes in so se metanci lahko posluževali poljubnega naleta.

gimnaziji in izdelujejo svoja letala pozno v noč. Njih poštvovalno delo in idealizem zahtevata gotovo vse priznanje in podporo javnosti.

Leta 1876 pa so že omejili prostor na 213,5 m v premeru. Posledica tega je bila, da je nastal splošen zastoj v tej športni disciplini. V tej smrtvi sezonici je edino Amerikane Mitchel vrgel kladivo leta 1886 33.65 m daleč in tako postal angleški prvak.

Glede na to so leta 1887 povečali premer na 274,5 m in še istega leta je postavil Mitchel nov svetovni rekord z metom 37.83,2 m. Borba med Ameriko in Anglijo na športnem polju je privedla do tega, da je že naslednje leto postavil Anglež Barry nov svetovni rekord z metom 38.95,3 m, leto kasneje pa ga je zvišal isti atlet na 39.65 m. Leta 1890 so si pa Amerikanci s svojim atletom Mitchelom zopet priborili nazaj svetovni rekord (39.85,3 metra). Leta 1891 je isti atlet prvič prekoračil znanko 40 m (točno 41.50,5 m) in Amerikanci so potem vsa leta prednjačili v tej lahkoatletski disciplini. Leta 1900 se je posrečilo orjaku Johnu Flanaganu prekoračiti 50 m znanko (vrgel je kladivo 51.03,6 m). Ta atlet si je obakrat v Parizu leta 1900 in v St. Louisu leta 1904 s svetovnim rekordom priboril tudi prve olimpijske zmage. Flanagan je bil dolgo let nedosegljiv, dokler se ni l. 1907 pojavil njegov rojak Grath, tudi orjak, ki je zalučal kladivo 52.94,2 m daleč. Naslednje leto mu je z metom 54.93,0 m zopet Flanagan odvzel čast svetovnega rekorderja. Toda Grath je bil še mlad in zato je v letu 1911 kar dvakrat zboljšal

svetovni rekord: prvič je vrgel kladivo 55.34 m, drugič pa celo 57.13 m daleč. Mislili so tedaj, da ne bo šlo več naprej, kar naenkrat se pojavi leta 1913 zopet ameriškanski atlet Paul Ryan, ki je dne 17. avgusta treščil kladivo 57.77 m daleč. Sedaj je pa res nastala dolga doba dveh desetletij, ko nihče ni mogel prekašati tega rezultata. Edino O'Callaghan, olimpijonek iz leta 1928, se je tedaj približal tej znanki z metom 57.64 m in pred par dnevi je Neme Hein z metom 58.24 m postavil nov svetovni rekord, katerega gotovo ne bodo tako dolgo naskakovali, kakor onega od njegovega prednika. Sedaj si pa oglejmo še pregledno listo teh rekordov:

1868	Harry Leake (Angl.)	30.34,7 m
1869	William Burgess (Angl.)	31.18,6 m
1871	William Burgess (Angl.)	32.15,2 m
1872	Harry Leake (Angl.)	33.72,7 m
1874	Steve Brown (Angl.)	36.60,0 m
1887	John Mitchel (USA)	37.83,2 m
1888	William Barry (Angl.)	38.95,3 m
1889	William Barry (Angl.)	39.65,0 m
1890	John Mitchel (USA)	39.85,3 m
1891	John Mitchel (USA)	41.50,5 m
1892	John Mitchel (USA)	42.70,0 m
1897	Tom Kiely (USA)	43.44,7 m
1897	John Flanagan (USA)	45.26,7 m
1898	John Flanagan (USA)	46.52,8 m
1899	John Flanagan (USA)	47.38,9 m
1900	John Flanagan (USA)	51.03,6 m
1904	John Flanagan (USA)	51.26,5 m
1907	Maurice Mc Grath (USA)	52.94,2 m
1908	John Flanagan (USA)	54.93,0 m
1911	Maurice Mc Grath (USA)	55.34,0 m
1911	Maurice Mc Grath (USA)	57.13,0 m
1913	Paul Ryan (USA)	57.77,0 m
1938	Karl Hein (Nemčija)	58.24,0 m

Popusti za nogometne tekme. Za nogometno tekmo med Českoslovaško in Jugoslavijo, ki bo 28. t. m. v Zagrebu, je prometno ministrstvo dovolilo posetnikom polovično vrnino za vse vlake in vse razrede, razen 4. razreda in ekspresnih vlakov. Posetniki tekme kupijo na odhodni postaji cel vozni listek in K 13, s katerim imajo brezplačen povratek. Popust na železnici velja od dne 25. do 31. t. m.

Ista ugodnost velja tudi za tekmo Jugoslavija : Romunija, ki bo 6. septembra v Beogradu. Popust za to tekmo velja od 3. do 9. septembra t. l.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

SK Mladika vabi vse igralce na sestanek, ki bo dravi ob 7 v prostorih Mladinskega doma na Kodeljevem.

FLY-TOX

V PLAVIH KANTAH

muhe, komarje in vso golazen

Prodamo

Kislo zelje, repo
in cele glave za sarmo,
novo, prvovrstno, dobav-
lja po brezkonkurenčnih
cenah G. Erklavec, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 47,
telefon 25-91. (1)

Rozine
na zalogi. »Veletgovina
južnega sadja«, Ljublja-
na, Tyrševa cesta 48. (1)

Dežne plašče, obleke,
perilo itd.; si nabavite
najboljše in najcenejše
pri Presker, Sv. Petra
cesta 14. (1)

KOLESA
najnovejši letošnji modeli
v največji izbiri napredaj
po neverjetno nizkih
cenah
Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

Resnico govore, ko trdijo,
da prodajamo
najboljša in najcenejša

kolesa
rezervne dele in
motorna kolesa.
Velika izbira!

Splošna trgovska družba
z o. z.
St. Vid nad Ljubljano

SOBE
Opremljeno sobo
poseben vhod, v centru,
oddam. Naslov v upravi
»Slovenca« pod 13.831. (s)

Dijaki
Dijaka ali dijakinja
sprejem na stanovanje
in hrano prav poceni. -
Vprašati: Maribor, Be-
travška cesta 61. (D)

Eno ali dve dijakinji
sprejem na stanovanje
z vso oskrbo. - Najraje
nižjih razredov. Poljan-
ski nasip 10-11., desno
stopnišče. Iv. Požar. -
(Bližina gimnazije.) (D)

**Oglašujte v edino
uspešnem dnevni-
ku »Slovenca«!**

Novice iz Kranja

Okrog 200 slovenskih izseljencev je pripeljal iz Kranja izseljenjski duhovnik g. Svelc Anton skupno z izseljenjskim učiteljem g. Jankovičem v turek dopoldne. G. Svelc Anton opravlja svojo duhovniško službo v Aumetzu in se mnogo žrtvuje za naše izseljence. Nastanil se je sedaj za tri tedne na Hujah pri Kranju pri svojih domačih. G. Svelc želim, da bi preživel dneve v svoji domovini čim boljše in ponesel med naše rojake v Franciji čim več najboljših utisov.

Na državni mešani meščanski šoli v Kranju bo vpisovanje in stari ljudski šoli dne 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8 do 12. V prvi razred se smejo vpisati učenci, ki so dovršili najmanj 4 razrede ljudske šole, če niso starejši od 14 let. Vsak učenec naj prinese k vpisovanju spono, ki jo mora imeti vsak učenec, ki dovršeni ljudski šoli, davčno potrdilo in rojstni list.

Gorenjski vlak čaka zamudnike. V »Slovenca« smo brali, da bodo po novem voznom redu precejšnje spremembe na železnicih. Gorenjci upamo, da bo novi vozniki red tudi za Gorenjsko vsaj toliko spremenjen, da ne bodo poslej imeli vlaki toliko zamud. Vemo, da je gorenjska proga zlasti v poletnem času obremenjena, ker je samo en železniški tir, vendar smo mnenja, da bi se s skrbno vsestransko pažnjo dalo vsaj nekoliko zmanjšati zamude. V poletnem času so imeli nekateri vlaki po eno in celo dve uri zamude, kar ima gotovo zelo neprijetne posledice, za domačine in tujce.

Žalec

Drž. meščanska šola. Konferenca bo 30. avgusta, popravni izpiti dne 31. avgusta in vpisovanje v vse razrede samo 1., 2. in 3. septembra vsakokrat od 8 do 12. Vsa navodila so razvidna s šolske deske.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 25. avgusta: 12. Pisana trata (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Rudolfskega orkestra — 14. Napovedi — 14. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Pomorski promet z Levanta za časa križarskih vojn (dr. Ant. Dabinič, Zrb) — 19.50 Deset minut zabave (g. Fr. Lipah, član Nar. gled.) — 20.10 Winiawski: Faust, fantazija za gosli in orkester — 20.30 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 20.30 Koncert lahke glasbe, Sodelujeta: Staneko Avgust (harmonika) in Rad. orkester — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Sornov šramel-kvartet.

Petek, 26. avgusta: 12. Iz naših krajev (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Radij. orkestra — 14. Napovedi — 14. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Bela Krajina, geografsko-kulturni pregled (Rudolf Dostal, Ljublj.) — 19.50 Zanimivosti (M. Javornik) — 20. Plošče — 20.10 Zimski ura: Konserviranje sadja, zelenjave itd. (g. Simonič) — 20.30 Operni napet. Sodelujeta: g. Janko Vekoslav, Franzi Jean in Rad. orkester — 22. Napovedi, poročila — 22.30 Angleske plošče.

Drugi programi

Cetrtek, 25. avg.: Belgrad-Zagreb: 20. Nar. pesmi, 20.30 Simf. konc. — Praga: 19.25 Voj. godba, 20.10 Swing-band, 20.40 Igra, 21. Slovenske nar., 21.25 Kom. konc., 22.35 Cig. ork. — Varšava: 19.30 Zab. konc., 21.10 Ples, gl., 22. Schubertova dela — Sofija: 20. Klavir, 20.35 Ogrske pesmi, 21.25 Laska gl. — Budimpešta: 19.35 Veridljive opere, 20.35 Cig. ork. — Trst-Milano: 21. Igra, 21.40 Celot. nato. ples, gl. — Rim-Bari: 21. Pucinske enodeljane, 21.40 Plošče — Sest. Angelika in G. G. Schiechi — Dunaj: 19. Stari instrumenti, 20.10 Voj. pesmi, 21. Prilastniška romantika, 22.30 Nar. in zab. gl., 24. Nočna gl. — Berlin: 20.10 Ples, večer — Königsberg: 20.10 Ork. in solisti — Frankfurt-Stuttgart: 20.10 Orkester, zbor in solisti.

Petek, 26. avg.: Belgrad: 20. Zagreb, 21. Vok. konc. (Gjurgjenc), 21.30 Zab. konc. — Zagreb: 20. Celot. Orenskega in Musorjskega skladb., 21.30 Ork. konc., 22.30 Ples, gl. — Praga: 19.35 Dvojakov oratorij »Sveta Ljudmila«, 22.30 Sukov godalni kvartet — Varšava: 19.30 Zab. konc., 22. Simf. konc. — Sofija: 19.30 Wagnerjeva opera »Vojni mornar«, 20. Budimpešta: 20. Ples, konc., 22. Jazz, 22.45 Plošče — Trst-Milano: 21.30 Simf. konc. (iz Maksimilijev bazilike) — Rim-Bari: 21. Ork. konc. — Dunaj: 19. Nar. pesmi, 20.10 Opereta »Monika«, 22.40 Zab. in ples, gl., 24. Nočni konc. — Königsberg-Hamburg-Köln: 20.10 Ples, večer — Frankfurt-Monako: 20.15 Spansko-madžarski konc. — Bernminster: 19. Wagnerjeva opera »Tannhäuser« — Strasbourg: 20.30 Opera.

Med kitajskimi teroristi

V pivnici so se mrzlično pogovarjale skupine Evropejcev in Amerikancev. Nisem slišal, kaj so govorili, a vendar se je pogosto poročala ena beseda v pogovor in mi prihajala na ušesa: »Gong«.

Nekakšna obsedenost in nemir sta vladala v vseh duhovih. Navzoče ženske so imele boječ pogled, ki me je spominjal pogledov madriških, ko so čakale napadov Francovega zrakoplovstva za časa državljanske vojne.

Moje nalivno pero je začelo skakati po papirju, ki mi ga je pravkar prinesel neki dečko.

Sanghaj, 23. avgusta. Od našega posebnega poročevalca.

Tedaj me je opijanilo stanovsko zadoščanje. Časopisne agencije so naznanile izginjenje C. O. Simona, toda kaj je njihovo pripovedovanje v primeri z mojimi? Moja vloga v tej zadevi pač ni bila prijetnejša kot vloga nadzornika Fradona, to priznam; toda jaz nisem bil policaj. In jaz sem se boril le s peresom.

Napisal sem kolikor mogoče dramatično dogodke preteklih dni in tekel na glavno pošto na Settlement, da bi odposlal svoj »prepis«.

Ko sem prišel ven, je bilo okoli sedem ura. Vreščec rog gasilcev je zakrival ropot na ulici. Požar ali atentat? Rdeči vozovi so izginili v smeri proti Sapeju.

Ko sem prekorčel Sochow-Creek, sem se podal na Sezechuen Road, da bi prišel v središče. Ta ulica je precej ozka, a ima cvetočo trgovino. Ko sem tako hodil od enega do drugega konca ulice, sem postal pozoren na izložbeno okno nekega tobačnega trgovca.

»Oh, oh, to je najbrž trgovina, o kateri mi je pravil Leclerc...« Spominjam se, da je izgovoril ime Sezechuen Road...«

Ustavil sem se pred lepimi vrstami pip, ki so bile ene bolj zapeljive kot druge in zgodilo se je, kakor vedno ob takih prilikah. Po-

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; tenitovanski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonsko, 3 mm visoka petlin. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Avtomehanik

vešč tudi popraviljanja vseh vrst pletilnih in silvalnih strojev, išče službo. Cenj. ponudbe upravi »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 13.799. (a)

Zasluzek

2.500 din potrebujete

da doma zaslužite mesečno 1000 dinarjev. Pišite: »ANOS«, Maribor, Orožnova. (z)

Službo dobe

Mehanik

mlajša moč, izurjen v silvalnih strojih, dobi stalno službo. Lana, Gregorčičeva ulica 5. (b)

Izurjena pletilja

starejša, ki bi bila zmognala prevzeti vodstvo v pletilnem oddelku, se takoj sprejme v stalno službo. Primerna izobrazba zaželjena. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.753. (b)

Trgovskega pomočnika

ali pomočnika, manufakturne stroje, zanesljivo, samostojno moč, sprejme večja podeželska trgovina ob železnici. Nastop takoj ali 1. septembra. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dobro prodajalec« št. 13.695. (b)

Širite »Slovenca«!

Naše gospodinje

kupujejo kuhinjske krpe, namizne prte, perilo itd. pri I. TRPINU, Maribor, Vetrinjska ul. 15.

Natečaj za sprejem inženirjev

Vojnotehniški zavod v Kragujevcu sprejme v službo sedem inženirjev in sicer: 3 gradbene, 2 kemika, 1 tehnologa in 1 elektro-strojnega. Poblizji podatki so v službenem vojnem listu in v upravi vojnotehniškega zavoda vsak delavnik, dopoldne se pa tudi na propisno taksirano prošnjo.

T. št. 5646 iz pisarne uprave vojnotehniškega zavoda 20. avgusta 1938.

Krojaškega pomočnika

dobrega, takoj sprejem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Priden« 12.961. (b)

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje popolnoma prenovljeno, čisto, sončno, v lepi hiši, oddam takoj ali pozneje mali, dobri stranki. Ogled od 2-3 popoldne. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.834. (c)

Objave

Kočevje

Montaža Lutz-pečí dne 26. t. m. pri gđc. Suha-dobnik, Kočevje, Podgor-ska ulica 148. Reflektanti glede Lutz-pečí dobe vse potrebne informacije pri našem monterju od 11.-13. ure. Tovarna Lutz-pečí, Ljubljana VII. (r)

Kamnik

Montaža Lutz-pečí dne 25. t. m. v zgradbi Mest-ne posojilnice v Kamni-ku. Reflektanti za naba-vo Lutz-pečí dobe po-trebne informacije pri našem monterju istotam. Tovarna Lutz-pečí, Ljubljana VII. (r)

Sevnica

Montaža Lutz-pečí dne 26. t. m. v ljudski šoli v Sevnici. Reflektanti dobe vse potrebne informacije glede Lutz-pečí pri našem monterju od 9-12. Tovarna Lutz-pečí, Ljubljana VII. (r)

Denar

S hranilno knjižico

lahko kupite vse vrste pohištva: spalnice, jedil-nice, kuhinje, prvovrstne izdelke, po ugodni cen. Erman & Arhar, tovarna pohištva, št. Vid nad Ljubljano. (d)

Kupimo

4 pisalne mize malo rabljene, kupimo. - Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 13.822. (k)

Jabolka

obrana, sortirana, za izvoz, kupuje v večjih količinah. GOSPODARSKA ZVEZA Ljubljana.

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Hotel „Triglav“ v Sevnici ob Savi

se odda s 1. januarjem v najem. Tik kolodvora, 18 popolnoma opremljenih sob za tujce in letoviščarje, vodovod, avtogaraža in ostalo go-spodarsko poslopje, lep senčnat vrt za goste, lep ter velik zelenjadni vrt, ves inventar kompleten, tudi ves kuhinjski pribor.

Ponudbe sprejema do 30. septembra 1938 lastnik Karl Zupane, valjni mlin v Sevnici.

Zahvala

Trgovski samopomoči v Mariboru

izrekam iskreno zahvalo, ker mi je po smrti mojega očeta Benzik Ivana točno izplačala izdatno posmrtnino. Dovoljujem si predvsem obrtnikom toplo priporočati pristop k tej kulantni in karitativni instituciji, ki nudi posmrtninsko zavarovanje proti zelo nizkim prispevkom. Maribor, dne 22. avgusta 1938. Benzik Ivan s. r., mesar.

CELO LETO MOŠT (šira)

lahko trajno pripravite iz grozdja, kakor tudi vse sadne sokove

Brez kakih aparatov! Brez izgube časa! Brez strokovnega znanja!

s pomočjo **NIPAKOMBINA A/II.**

Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavno! Poceni! Higijensko!

Odobrilo Ministrstvo poljedelstva.

Pojasnili in cenik pošlje brezplačno: **RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ul. 1.**

Njegove sive oči so se svetile od vročice. Niti toliko časa si ni vzel, da bi se obrisal. Njegove poteze so izražale utrujenost. »Kakšno življenje,« je zamrmral. Ponudil mi je roko, da bi mi želel na svideenje in hkrati dober dan, a to ni bil moj namen. Nisem prišel toliko iz prijateljstva, kolikor iz pohlepnosti za novicami. Obrznil sem mu roko: »Ste našli sled za ugrabitelji?« »Kakšnimi ugrabitelji?« »Za tistimi, ki so ugrabili Č. O. Simona, boga mi!« Leclerc je malomarno zamahnil z roko. »Ugrabljenje Č. O. Simona spada že v staro zgodovino, prijatelj! Seveda ne zanemarjamo iskanja sledi za njim, a sedaj nam gre predvsem za to, da preprečimo nove atentate.« »Ah! Se bojite...« Brez dvoma je videl, da se me ne bo kar tako lahko iznebil, zato mi je na kratko pojasnil: »Hainiloff, ruski trgovec, ki mu že dolgo groze, je prejel naznanilo, da ga je »Gong« obsodil. Nocoj mora umreti. In ker prebiva v francoski koncesiji, ga moramo ščititi mi. In sedaj mislim, da se mi ne bodo posmehovali ti prekleteni teroristi. Sedaj bom že podkuril tem prevzetnežem.«

»Kaj nameravaš storiti?« »Hiša je obkrožena od mojih ljudi. Postavil sem jih celo na strehe, da bi preprečili morebiten dohod, če bi poskušali udeležiti skozi dimnike. In tudi osebno se bom udeležil straženja.« »Saj si pravkar prebil noč skoraj do belega dne. Ne boš mogel vzdržati!« »Moram. Zaradi tega straženja sem spal popoldne nekaj ur in pravkar sem spil dve skodelici kavnega izvlečka. Lahko noč, Martin, in jutri...«

»Ah ne,« sem ugovarjal. »Pa me vendar ne boš pustil na cedilu v trenutku, ko postaja bitka odločilna. S teboj grem.«

»To se ne bo nikdar zgodilo! Nočem te izpostavljati toliki nevarnosti. Pojdi spat. Če bo kaj novega, ti bom telefoniral.«

»Nikakor ne. Prvič se mi nič ne dremlje. Proti svoji volji sem dosti spal preteklo noč. Drugič pa veš, da se človek ne sme nikoli bati nekoliko nevarnih pustolovščin, če se žene za poročili, ki mu jih nalaga poklic. Lansko leto osorej sem bil v mnogih drugih nevarnostih.«

Prijatelj me je postrani pogledal, a vdal se je. Drugača si nisem želel.

»Torej pojdi,« je dejal, »tako bomo odhiteli.«

Leclerc me je odvedel v svojo pisarno, kjer sta čakala dva nadzornika.

»Ste vi drugi pripravljeni? Na pot!«

Hitro smo poskakali po stopnicah in se poselili v prijateljev avtomobil. Voz je kmalu krenil v ulico Joffre.

»Sicer pa,« sem vprašal, »kdo je ta Hainiloff?«

»Da ti povem vse, ta človek ni, kakor mi-slim, zanimiv, a v sedanjem položaju se ne sme-mo na to ozirati. Možu groze, in mi ga moramo za vsako ceno varovati.«

»Kaj mu »Gong« očita?«

»Nacionalisti hranijo proti njemu mnogo očitkov, kajti Hainiloff je v njihovih očeh pred-stavnik tujih izkoriščevalcev. Rus stanuje tu že dvajset let in se je lotil vsakega bolj ali manj dobičkonosnega trgovanja, od koder se lahko vlečejo veliki dohodki. Je lastnik skrivnih pu-silnic in igralnic, z denarjem podpira sumljiva plesišča in zloglasne pivnice. A pomeni, da ga »Gong« ni obsodil zaradi tega več ali manj ne-moralnega delovanja. Toda Hainiloff, ki je ti-pičen trgovec, ni opustil nobene prilike, da bi si ne poiskal novega vira dodatnih dohodkov. Posebno rad je posojal neizobraženim Kitajcem denar in se okoristil z njihovim nepoznanjem zakonov, tako da jih je odiral brez najmanjšega sramu. Da bi maščeval te tepee, je »Gong« ob-sodil Rusa na smrt.«